

314**Z Á K O N**

z 2. júla 2001

o ochrane pred požiarmi

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

**PRVÁ ČASŤ
ZÁKLADNÉ USTANOVENIA****§ 1**

Predmet úpravy

(1) Tento zákon upravuje podmienky na ochranu života a zdravia fyzických osôb, majetku a životného prostredia¹⁾ pred požiarmi a ustanovuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí na úseku ochrany pred požiarmi a hasičských jednotiek pri vykonávaní záchranných prác pri požiaroach, živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach.

(2) Tento zákon ďalej upravuje

- a) povinnosti ústredných orgánov štátnej správy²⁾ a ďalších ústredných orgánov (ďalej len „ústredné orgány“), obcí, právnických osôb, podnikajúcich fyzických osôb a fyzických osôb na úseku ochrany pred požiarmi,
- b) požiadavky na odbornú prípravu a odbornú spôsobilosť na výkon činností na úseku ochrany pred požiarmi,
- c) výkon štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi,
- d) druhy hasičských jednotiek, ich zriaďovanie a povinnosti pri zdoľávaní požiarov a vykonávaní záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach,
- e) poskytovanie pomoci pri zdoľávaní požiarov,
- f) úlohy Dobrovoľnej požiarnej ochrany Slovenskej republiky (ďalej len „Dobrovoľná požiarňa ochrana“) a iných občianskych združení na úseku ochrany pred požiarmi,
- g) sankcie za porušovanie povinností vyplývajúcich z predpisov o ochrane pred požiarmi.

§ 2

Vymedzenie niektorých pojmov

(1) Na účely právneho poriadku

- a) požiar je každé nežiaduce horenie, pri ktorom vznikajú škody na majetku, životnom prostredí alebo ktorého následkom je usmrtená alebo zranená fyzická osoba alebo uhynuté zviera; požiar je tiež

nežiaduce horenie, pri ktorom sú ohrozené životy alebo zdravie fyzických osôb, zvieratá, majetok alebo životné prostredie,

- b) požiarnotechnické zariadenia sú hasiace prístroje, stabilné a polostabilné hasiace zariadenia, zariadenia na odvod tepla a splodín horenia, elektrická požiarňa signalizácia, zariadenia na hasenie iskier v pneumatických dopravníkoch a požiarne uzávery,
- c) preventívna protipožiarňa prehliadka je súhrn úkonov vykonávaných právnickými osobami a podnikajúcimi fyzickými osobami v rámci vnútornej kontroly, zameraných na dodržiavanie predpisov o ochrane pred požiarmi,
- d) hasičská stanica je budova s technickým zariadením určená na zabezpečenie stálej služby hasičskej jednotky, umiestnenie hasičskej techniky, vecných prostriedkov a na vykonávanie odbornej prípravy a výcviku,
- e) hasičská zbrojnica je budova, ktorá je zvyčajne bez personálu a slúži na uskladnenie technických zariadení, hasičskej techniky a vecných prostriedkov na ochranu pred požiarmi,
- f) zásah je súbor činností príslušníkov Hasičského a záchranného zboru (ďalej len „príslušník“), zamestnancov a členov hasičských jednotiek, protipožiarňových hliadok a fyzických osôb zameraných na zdoľávanie požiarov a vykonávanie záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach na účely záchrany osôb, zvierat a majetku alebo ochrany životného prostredia.

(2) Na účely tohto zákona vojenské objekty sú objekty vo vojenských obvodoch, v priestoroch a zariadeniach Armády Slovenskej republiky, v priestoroch a zariadeniach Ministerstva obrany Slovenskej republiky a v priestoroch právnických osôb patriacich do pôsobnosti Ministerstva obrany Slovenskej republiky.

§ 3

Povinnosti ústredných orgánov

(1) Ústredné orgány vykonávajú kontrolu na úseku ochrany pred požiarmi u právnických osôb, ktoré riadia. V rozsahu svojej pôsobnosti spolupracujú s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) pri spracúvaní koncepcie rozvoja ochrany pred požiarmi.

¹⁾ § 2 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 287/1994 Z. z.

²⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

(2) Ústredné orgány súčasne plnia povinnosti uložené týmto zákonom právnickým osobám vo vzťahu k majetku, ktorý majú vo vlastníctve, v správe alebo v užívaní.

(3) Ústredné orgány, do ktorých pôsobnosti patri riadenie výkonu štátnej správy na úseku školstva,³⁾ zabezpečujú, aby obsah výchovy a vzdelávania na všetkých druhoch a typoch škôl zahŕňal v primeranom rozsahu oblasť ochrany pred požiarmi.

DRUHÁ ČASŤ

POVINNOSTI PRÁVNICKÝCH OSÔB, PODNIKAJÚCICH FYZICKÝCH OSÔB, FYZICKÝCH OSÔB A OBCÍ

Povinnosti právnických osôb a podnikajúcich fyzických osôb

§ 4

Právnická osoba a podnikajúca fyzická osoba na účely predchádzania vzniku požiarov je povinná

- a) zabezpečiť v objektoch a v priestoroch vykonávanie preventívnych protipožiarnych prehliadok a odstraňovať zistené nedostatky; obsah a lehoty preventívnych protipožiarnych prehliadok ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo,
- b) zabezpečiť plnenie opatrení na ochranu pred požiarmi na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru, ako aj opatrenia na zabezpečenie ochrany pred požiarmi pri podujatiach, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb; opatrenia, miesta a činnosti so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, čas so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru a podujatia, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb, ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo,
- c) určovať miesta so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru a označovať ich príslušnými príkazmi, zákazmi a pokynmi podľa všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý vydá ministerstvo,
- d) zabezpečovať plnenie opatrení na ochranu pred požiarmi v mimopracovnom čase ustanovených vo všeobecne záväznom právnom predpise, ktorý vydá ministerstvo,
- e) zabezpečovať pravidelné školenie a overovanie vedomostí o ochrane pred požiarmi zamestnancov a osôb, ktoré sa s vedomím právnickej osoby alebo podnikajúcej fyzickej osoby zdržujú v jej objektoch; obsah, rozsah, lehoty školenia o ochrane pred požiarmi, vymedzenie okruhu osôb podliehajúcich

overovaniu a spôsob overovania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo,

- f) vypracúvať, viesť a udržiavať v súlade so skutočným stavom dokumentáciu ochrany pred požiarmi; druhy dokumentácie, jej obsah, účel, spôsob vypracovania a uloženia a lehoty jej kontroly ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo,
- g) umožniť orgánu vykonávajúcemu štátny požiarny dozor a obci vstup do objektov a priestorov na účely vykonania kontroly plnenia povinností na úseku ochrany pred požiarmi, poskytovať mu požadované doklady, dokumentáciu ochrany pred požiarmi a súvisiace podklady a informácie,
- h) splniť opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov uložené orgánom vykonávajúcim štátny požiarny dozor alebo obcou v nimi určených lehotách,
- i) zabezpečiť vykonávanie pravidelnej kontroly stavu požiarotechnických, technických a technologických zariadení, hasičskej techniky a vecných prostriedkov ochrany pred požiarmi v lehotách ustanovených vo všeobecne záväznom právnom predpise, ktorý vydá ministerstvo,
- j) určovať a mať k dispozícii požiarotechnické charakteristiky výrobkov a zásady ich bezpečného používania a skladovania, ak je ich výrobcom,
- k) zabezpečiť, aby sa pri vypracúvaní projektovej dokumentácie stavieb, pri realizácii stavieb a pri ich užívaní riešili a dodržiavali požiadavky protipožiarnej bezpečnosti stavieb ustanovené vo všeobecne záväznom právnom predpise, ktorý vydá ministerstvo,
- l) zabezpečiť, aby pri zmene užívania stavby nedošlo k zníženiu protipožiarnej bezpečnosti stavby alebo jej časti,⁴⁾ bezpečnosti osôb alebo k sťaženiu zásahu hasičských jednotiek,
- m) zabezpečovať pravidelné čistenie komínov, vykonávať kontrolu a zabezpečiť odborné preskúšanie komínov osobami s odbornou spôsobilosťou⁵⁾ pred pripojením spotrebiča na komín, zámenou lokálneho spotrebiča palív na ústredný alebo etážový zdroj tepla, zmenou druhu paliva a po stavebných úpravách na telese komína; technické podmienky a požiadavky protipožiarnej bezpečnosti pri inštalácii a prevádzkovaní palivových spotrebičov, elektrotepelných spotrebičov a zariadení ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komínov a dymovodov a lehoty ich čistenia a vykonávania kontrol ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo,
- n) dodržiavať pri skladovaní, ukladaní a pri manipulácii s horľavými látkami požiadavky protipožiarnej bezpečnosti ustanovené vo všeobecne záväznom právnom predpise, ktorý vydá ministerstvo,
- o) zabezpečiť plnenie ustanovených povinností a ur-

³⁾ Zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.

⁴⁾ Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

Vyhľadka Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 453/2000 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona.

⁵⁾ Zákon č. 161/1998 Z. z. o Komore kominárov Slovenska a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

čených úloh na úseku ochrany pred požiarmi osobami, ktoré majú požadovanú odbornú spôsobilosť alebo osobitné oprávnenie.

§ 5

Právnická osoba a podnikajúca fyzická osoba na účely zabezpečenia podmienok na účinné zdolávanie požiarov je povinná

- a) obstarávať a inštalovať vhodné druhy požiarotechnických zariadení, požiarne vodovody, zdroje vody na hasenie požiarov, hasičskú techniku, hasiace látky, požiarne a evakuačné výťahy, núdzové osvetlenie, prostriedky na vyhlásenie požiarneho poplachu a vecné prostriedky ochrany pred požiarmi so zreteľom na nebezpečenstvo vzniku požiaru v objektoch, zariadeniach a v priestoroch a udržiavať ich v akcieschopnom stave; vlastností, konkrétne podmienky prevádzkovania a zabezpečenie pravidelnej kontroly týchto zariadení ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo,
- b) označovať a udržiavať trvale voľné únikové cesty, únikové východy a zásahové cesty, nástupné plochy a prístup k nim, ako aj prístup k uzáverom rozvodných zariadení elektrickej energie, plynu, vody, k požiarotechnickým zariadeniam, zariadeniam na vyhlásenie požiarneho poplachu, požiarnym vodovodom a k zdrojom vody na hasenie požiarov,
- c) strieť umiestnenie signalizačného zariadenia alebo poplachového zariadenia slúžiaceho na účely ochrany pred požiarmi za primeranú náhradu; ustanovenia osobitných predpisov o náhrade škody týmto nie sú dotknuté,
- d) udržiavať zdroje vody na hasenie požiarov v takom stave, aby bola zabezpečená možnosť jej čerpania,
- e) vykonať najmenej raz za rok cvičný požiarne poplach v objektoch právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby, v ktorých nie sú jednoduché podmienky na evakuáciu osôb; zásady posudzovania objektov z hľadiska podmienok evakuácie osôb ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo,
- f) zriadiť a vybaviť potrebný počet ohlasovní požiarov; podmienky zriaďovania a vybavenia a počet ohlasovní požiarov ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo,
- g) spracovať na základe rozhodnutia krajského riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru (ďalej len „krajské riaditeľstvo“) analýzu nebezpečenstva vzniku požiaru vo svojich objektoch a priestoroch a na jej základe zriadiť hasičskú jednotku, ak tak rozhodlo krajské riaditeľstvo,
- h) zriaďovať protipožiarné hliadky a zabezpečiť plnenie ich úloh a odbornú prípravu; druhy protipožiarnych hliadok, ich úlohy a obsah a rozsah odbornej prípravy a lehoty jej vykonávania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo,

- i) oznámiť bez zbytočného odkladu príslušnému okresnému riaditeľstvu Hasičského a záchranného zboru (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) každý požiar, ktorý vznikol v objektoch, priestoroch alebo na veciach v jej vlastníctve, správe alebo v užívaní,
- j) poskytovať potrebné doklady, súčinnosť a pomoc pri zisťovaní príčiny vzniku požiaru.

§ 6

(1) Za plnenie povinností právnickej osoby na úseku ochrany pred požiarmi zodpovedá jej štatutárny orgán. Ak je na čele právnickej osoby kolektívny orgán, ten určí, kto zodpovedá za plnenie úloh na úseku ochrany pred požiarmi. Ak ide o podnikajúcu fyzickú osobu, zodpovedá za ochranu pred požiarmi táto osoba alebo jej zodpovedný zástupca.

(2) Vlastník (správca) nehnuteľností, ktorý prenajíma nehnuteľnosť, je povinný zabezpečiť úlohy ochrany pred požiarmi podľa ustanovení tohto zákona, ak sa v nájomnej zmluve nedohodne s nájomcom o zabezpečení týchto úloh inak.

§ 7

Právnická osoba a podnikajúca fyzická osoba je povinná plniť len povinnosti fyzických osôb ustanovených v tomto zákone, ak

- a) nepoužíva na svoju činnosť okrem bytu v bytovom dome alebo okrem bytu v rodinnom dome, alebo okrem pojazdnej predajne a predajného stánku doplnkových služieb a obchodu iné objekty alebo priestory, ktoré má vo vlastníctve alebo v užívaní, a
- b) nezamestnáva žiadnych zamestnancov a nevykonáva činnosti so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru a
- c) nemá pracoviská s miestami so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru.

§ 8

Právnická osoba a podnikajúca fyzická osoba nesmie

- a) vypalovať porasty bylín, kríkov a stromov,
- b) zakladať oheň v priestoroch alebo na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu,
- c) spaľovať horľavé látky na voľnom priestranstve bez predchádzajúceho písomného súhlasu okresného riaditeľstva,
- d) používať požiarotechnické zariadenia, hasiace látky, hasičskú techniku a vecné prostriedky na ochranu pred požiarmi, na ktoré nebol vydaný certifikát, ak sa certifikát podľa osobitných predpisov⁶⁾ vyžaduje,
- e) vykonávať odbornú prípravu a činnosti, na ktorých výkon nemá oprávnenie alebo osobitné oprávnenie, ktoré sa z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti vyžaduje na ich vykonávanie.

⁶⁾ Zákon č. 90/1998 Z. z. o stavebných výrobkoch v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Technik požiarnej ochrany, špecialista
požiarnej ochrany a preventívár
požiarnej ochrany obce

§ 9

(1) Technikom požiarnej ochrany, špecialistom požiarnej ochrany alebo preventívárom požiarnej ochrany obce môže byť len fyzická osoba s odbornou spôsobilosťou.

(2) Ústredný orgán, právnická osoba a podnikajúca fyzická osoba zabezpečuje prostredníctvom technika požiarnej ochrany plnenie týchto povinností:

- a) vykonávanie preventívnych protipožiarňch prehliadok,
- b) určovanie miest so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru a počtu členov protipožiarňch hliadok,
- c) vykonávanie pravidelného školenia o ochrane pred požiarom a odbornej prípravy protipožiarňch hliadok,
- d) vypracúvanie, vedenie a udržiavanie dokumentácie ochrany pred požiarom v súlade so skutočným stavom,
- e) určovanie požiadaviek protipožiarnej bezpečnosti pri zmene užívania stavieb,
- f) organizovanie a vyhodnocovanie cvičných požiarňch poplachov.

(3) Právnická osoba a podnikajúca fyzická osoba zabezpečuje prostredníctvom špecialistu požiarnej ochrany plnenie týchto povinností:

- a) vypracúvanie riešenia protipožiarnej bezpečnosti v projektovej dokumentácii stavieb,
- b) vykonávanie činností pri posudzovaní zhody výrobkov alebo pri ich certifikácii,
- c) riešenie požiadaviek protipožiarnej bezpečnosti pri vývoji nových výrobkov a pri ich používaní,
- d) posudzovanie protipožiarnej bezpečnosti technológií, zariadení, výrobkov, ktoré nie sú určenými výrobkami ustanovenými na posudzovanie zhody podľa osobitných predpisov,⁹⁾ a materiálov a podmienuk na ich bezpečné používanie z hľadiska ochrany pred požiarom,
- e) spracúvanie analýzy nebezpečenstva vzniku požiaru v objektoch právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby, ak o tom rozhodlo krajské riaditeľstvo.

(4) Ústredný orgán, právnická osoba a podnikajúca fyzická osoba môže zabezpečovať plnenie povinností podľa odseku 2 aj špecialistom požiarnej ochrany.

(5) Obec zabezpečuje prostredníctvom preventívára požiarnej ochrany obce podľa § 15 ods. 2 plnenie týchto povinností:

- a) organizovanie a vyhodnocovanie preventívnych protipožiarňch kontrol v obci,
- b) školenie kontrolných skupín obce,
- c) vypracovanie dokumentácie ochrany pred požiarom obce,
- d) vykonávanie preventívno-výchovnej činnosti v obci.

§ 10

Ak technik požiarnej ochrany alebo špecialista po-

žiarnej ochrany zistí u právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby, ktorej je zamestnancom alebo s ktorou má uzatvorený zmluvný vzťah na výkon činnosti, nedostatky, ktoré môžu viesť bezprostredne k vzniku požiaru alebo k znemožneniu záchrany osôb, je oprávnený nariadiť vykonanie nevyhnutných opatrení smerujúcich na odstránenie tohto nebezpečenstva; o nariadených opatreniach bez zbytočného odkladu informuje štatutárneho zástupcu, podnikajúcu fyzickú osobu alebo jej zodpovedného zástupcu.

Odborná spôsobilosť
a osobitné oprávnenie

§ 11

(1) Odborná spôsobilosť je vzdelanie, prax a súhrn teoretických vedomostí, praktických skúseností a znalosť všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sú potrebné na riadny výkon činnosti.

(2) Odbornú spôsobilosť overuje a osvedčenie o odbornej spôsobilosti vydáva po absolvovaní odbornej prípravy technikom požiarnej ochrany krajské riaditeľstvo a špecialistom požiarnej ochrany ministerstvo.

(3) Absolventom stredných škôl a vysokých škôl so študijným zameraním požiarňa ochrana, ktorej obsah a rozsah spĺňa najmenej podmienky odbornej spôsobilosti technika požiarnej ochrany alebo špecialistu požiarnej ochrany, možno vydať osvedčenie o odbornej spôsobilosti technika požiarnej ochrany alebo špecialistu požiarnej ochrany bez overenia vedomostí do piatich rokov od skončenia štúdia; platnosť tohto osvedčenia nesmie byť dlhšia ako päť rokov od skončenia štúdia. Obsah a rozsah študijného zamerania požiarňa ochrana príslušnej školy sa musia prerokovať s ministerstvom.

(4) Osoby s odbornou spôsobilosťou technika požiarnej ochrany a špecialistu požiarnej ochrany sú tiež príslušníci, ktorí získali na výkon svojich funkcií osobitnú odbornú spôsobilosť na výkon štátneho požiarneho dozoru. Príslušné osvedčenie o osobitnej odbornej spôsobilosti môže vydať ministerstvo a krajské riaditeľstvo pri odchode zo služobného pomeru. Platnosť tohto osvedčenia nesmie byť dlhšia ako päť rokov od skončenia služobného pomeru.

(5) Špecialista požiarnej ochrany pri vykonávaní činností podľa § 9 ods. 3 osvedčuje pravosť písomností, ktoré vyhotovil, odtlačkom svojej pečiatky a vlastnoručným podpisom.

(6) Odbornú spôsobilosť overuje a osvedčenie o odbornej spôsobilosti vydáva po absolvovaní odbornej prípravy preventívárovi požiarnej ochrany obce okresné riaditeľstvo.

(7) Odbornú spôsobilosť technika požiarnej ochrany alebo špecialistu požiarnej ochrany môže získať len fyzická osoba s úplným stredným vzdelaním.

(8) Opravovať a plniť hasiace prístroje a vykonávať ich kontrolu môžu len fyzické osoby, ktoré absolvovali odbornú prípravu a overenie vedomostí a majú vydané osobitné oprávnenie o odbornej spôsobilosti. Overenie

spôsobilosti vykonáva a oprávnenie vydáva výrobca, ak má sídlo na území Slovenskej republiky, alebo jeho splnomocnený zástupca v Slovenskej republike na obdobie troch rokov.

(9) Projektovať, inštalovať a opravovať zariadenia elektrickej požiarnej signalizácie, zariadenia na hasenie iskier v pneumatických dopravníkoch, zariadenia na odvod tepla a splodín horenia, stabilné a polostabilné hasiace zariadenia a vykonávať ich kontroly môžu len fyzické osoby, ktoré absolvovali odbornú prípravu a overenie vedomostí a majú vydané osobitné oprávnenie o odbornej spôsobilosti. Overenie spôsobilosti vykonáva a oprávnenie vydáva výrobca, ak má sídlo na území Slovenskej republiky, alebo jeho splnomocnený zástupca v Slovenskej republike na obdobie troch rokov.

(10) Ak výrobca hasiacich prístrojov, elektrickej požiarnej signalizácie, zariadení na hasenie iskier v pneumatických dopravníkoch, zariadení na odvod tepla a splodín horenia, stabilných a polostabilných hasiacich zariadení zanikol alebo prestal pôsobiť v tejto oblasti, môže vykonávať odbornú prípravu a vydávať osobitné oprávnenie len právnická osoba alebo podnikajúca fyzická osoba určená ministerstvom; podmienkou vydania oprávnenia je vykonávanie obdobnej činnosti v predchádzajúcom období počas najmenej troch rokov.

(11) Ak sa zistí, že technik požiarnej ochrany alebo špecialista požiarnej ochrany má opakovane pri výkone svojej činnosti nedostatky, ministerstvo alebo krajské riaditeľstvo na návrh orgánu vykonávajúceho štátny požiarly dozor mu odníme osvedčenie o odbornej spôsobilosti.

(12) Fyzické osoby s odbornou spôsobilosťou technika požiarnej ochrany alebo špecialistu požiarnej ochrany sa musia podrobiť raz za päť rokov pravidelnému overovaniu odbornej spôsobilosti po absolvovaní ďalšej odbornej prípravy. Fyzické osoby s osobitným oprávnením sa musia podrobiť raz za tri roky pravidelnému overovaniu odbornej spôsobilosti po absolvovaní ďalšej odbornej prípravy.

(13) Ak sa zistí, že fyzická osoba s osobitným oprávnením na kontrolu, opravy a plnenie prenosných hasiacich prístrojov, na projektovanie, inštaláciu a opravy zariadení elektrickej požiarnej signalizácie, zariadení na hasenie iskier v pneumatických dopravníkoch, zariadení na odvod tepla a splodín horenia, stabilných a polostabilných hasiacich zariadení má opakovane pri výkone svojej činnosti nedostatky, výrobca alebo na návrh výrobcu výrobcom splnomocnený zástupca v Slovenskej republike odníme toto osobitné oprávnenie.

(14) Obsah a rozsah odbornej prípravy a postup pri overovaní a osvedčovaní odbornej spôsobilosti a osvedčovaní písomnosti a osobitného oprávnenia ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 12

(1) Odbornú prípravu vykonáva právnická osoba

alebo podnikajúca fyzická osoba, ktorá má na jej vykonávanie oprávnenie vydané ministerstvom.

(2) Podmienky na udelenie oprávnenia sú:

- ak ide o právnickú osobu, sídlo na území Slovenskej republiky,
- ak ide o podnikajúcu fyzickú osobu, trvalý pobyt na území Slovenskej republiky; trvalým pobytom sa rozumie aj dlhodobý pobyt cudzinca na území Slovenskej republiky,
- zabezpečenie lektorov a predloženie dokladov o ich odbornej kvalifikácii,
- vypracovanie a vedenie základnej pedagogickej dokumentácie,
- zabezpečenie materiálno-technického vybavenia procesu vzdelávania podľa druhu odbornej prípravy.

(3) Platnosť oprávnenia zaniká

- uplynutím času, na ktorý bolo vydané,
- výmazom držiteľa oprávnenia z obchodného registra alebo nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o odňatí živnostenského listu alebo koncesnej listiny,
- vyhlásením konkurzu na držiteľa oprávnenia alebo zamietnutím návrhu na vyhlásenie konkurzu na držiteľa oprávnenia pre nedostatok majetku,
- rozhodnutím ministerstva o odňatí oprávnenia alebo o zrušení oprávnenia,
- smrťou podnikajúcej fyzickej osoby alebo vyhlásením tejto za mŕtvu.

(4) Podrobnosti o obsahu písomnej žiadosti, lektoroch, druhoch pedagogickej dokumentácie a o obsahu a rozsahu materiálno-technického vybavenia ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 13

Protipožiarna hliadka

(1) Právnická osoba a podnikajúca fyzická osoba zriaďuje protipožiarnu hliadku

- na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
- v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov,
- pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
- pri podujatiach, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb,
- ak nemá zriadenú hasičskú jednotku a zamestnáva viac ako troch zamestnancov.

(2) Viac právnických osôb a podnikajúcich fyzických osôb, ktoré sídlia v jednom objekte, môže na základe písomnej dohody zriadiť spoločnú protipožiarnu hliadku.

(3) Členovia protipožiarnnej hliadky dozerajú na dodržiavanie opatrení na zamedzenie vzniku požiaru a vykonávajú nevyhnutné opatrenia na evakuáciu osôb a zdoľávanie požiaru.

(4) Podrobnosti o zriaďovaní, úlohách a o odbornej príprave protipožiarnych hliadok ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 14

Povinnosti fyzických osôb

(1) Fyzická osoba je povinná

- a) konať tak, aby nedošlo k vzniku požiarov pri prevádzkovaní palivových spotrebičov, elektrotepelných spotrebičov, zariadení ústredného vykurovania a iných spotrebičov, pri skladovaní, ukladaní a pri používaní horľavých látok a pri manipulácii s otvoreným ohňom,
- b) dodržiavať vyznačené zákazy a plniť príkazy a pokyny týkajúce sa ochrany pred požiarimi,
- c) obstarávať a udržiavať v akcieschopnom stave hasiace prístroje, hasiace látky, požiarne uzávery a požiarne vodovody a iné vecné prostriedky na ochranu pred požiarimi,
- d) umožniť kontrolným skupinám vykonávať v rodinných domoch okrem bytov a v iných stavbách okrem bytov vo vlastníctve alebo užívaní fyzických osôb preventívne protipožiarne kontroly a odstrániť zistené nedostatky,
- e) dodržiavať zásady protipožiarnej bezpečnosti pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru,
- f) strpieť umiestnenie signalizačného alebo poplachového zariadenia slúžiaceho na účely ochrany pred požiarimi za primeranú náhradu; ustanovenia osobitných predpisov o náhrade škody týmto nie sú dotknuté,
- g) oznámiť bez zbytočného odkladu príslušnému okresnému riaditeľstvu požiar, ktorý vznikol v objektoch, priestoroch alebo na veciach v jej vlastníctve alebo užívaní,
- h) zabezpečovať pravidelné čistenie komínov a vykonávanie kontroly komínov v jej objektoch alebo v priestoroch, ktoré má vo vlastníctve alebo v užívaní, osobou s odbornou spôsobilosťou,⁷⁾
- i) zabezpečiť odborné preskúšanie komínov pred pripojením spotrebiča na komín, zámenou lokálneho spotrebiča palív na ústredný alebo etážový zdroj tepla, pred zmenou druhu paliva alebo po stavebných úpravách na telese komína,
- j) umožniť orgánom štátneho požiarneho dozoru vykonanie potrebných úkonov pri zisťovaní príčin vzniku požiarov.

(2) Fyzická osoba nesmie

- a) fajčiť alebo používať otvorený plameň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru,
- b) vypaľovať porasty bylín, kríkov a stromov,
- c) zakladať oheň v priestoroch alebo na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu,
- d) vykonávať činnosti, na ktorých výkon nemá osobitné oprávnenie alebo odbornú spôsobilosť, ktoré sa z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti vyžadujú na ich vykonávanie podľa osobitných predpisov,
- e) poškodzovať, zneužívať alebo sťažovať prístup k požiarnotechnickým zariadeniam, požiarnym vodovodom alebo vecným prostriedkom na ochranu

- pred požiarimi a k uzáverom rozvodných zariadení, najmä elektrickej energie, plynu alebo vody,
- f) vyvolať bezdôvodne požiarne poplach alebo privolať bezdôvodne hasičskú jednotku.

§ 15

Povinnosti obce

(1) Obec je povinná

- a) podieľať sa v rozsahu svojej pôsobnosti na vytváraní podmienok na plnenie úloh ochrany pred požiarimi u právnických osôb, ktoré zriadila,
- b) zriadiť obecný hasičský zbor na zdolávanie požiarov a vykonávanie záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach, ak ďalej nie je ustanovené inak; udržiavať jeho akcieschopnosť a zabezpečovať jeho materiálno-technické vybavenie,
- c) zabezpečovať odbornú prípravu obecného hasičského zboru,
- d) vypracovať a viesť dokumentáciu ochrany pred požiarimi obce,
- e) zabezpečiť výstavbu a údržbu hasičskej stanice alebo hasičskej zbrojnice, zabezpečiť zdroje vody na hasenie požiarov a udržiavať ich v použiteľnom stave, zriadiť ohlasovňu požiarov a ďalšie miesta, odkiaľ možno ohlásiť požiar,
- f) označovať a trvalo udržiavať voľné nástupné plochy a prijazdové cesty, ktoré sú súčasťou zásahových ciest, na vykonanie hasiaceho zásahu hasičských jednotiek,
- g) plniť úlohy právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby ustanovené týmto zákonom vo vzťahu k vlastnému majetku,
- h) vykonávať preventívno-výchovnú činnosť.

(2) Obec môže ustanoviť preventívára požiarnej ochrany obce s odbornou spôsobilosťou na plnenie úloh na úseku ochrany pred požiarimi. Účasť preventívára požiarnej ochrany obce na odbornej príprave v jeho pracovnom čase sa považuje za prekážku v práci na strane zamestnanca z dôvodu všeobecného záujmu.⁷⁾

(3) Podrobnosti o dokumentácii obce na ochranu pred požiarimi, jej druhoch, obsahu a o spôsobe vypracovania a o označovaní nástupných plôch ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

TRETIA ČASŤ**ŠTÁTNA SPRÁVA NA ÚSEKU OCHRANY
PRED POŽIARMI**

Orgány štátnej správy na úseku ochrany pred požiarimi a ich pôsobnosť

§ 16

(1) Orgány štátnej správy na úseku ochrany pred požiarimi sú:

⁷⁾ § 136 Zákonníka práce.

- a) ministerstvo,
- b) krajské riaditeľstvo,
- c) okresné riaditeľstvo.

(2) Obec vykonáva štátnu správu na úseku ochrany pred požiarmi v rozsahu ustanovenom v tomto zákone.

Ministerstvo

§ 17

(1) Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi

- a) riadi výkon štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi,
- b) vypracúva koncepciu organizácie a rozvoja ochrany pred požiarmi,
- c) vykonáva štátny požiarny dozor a hlavný štátny požiarny dozor,
- d) riadi a vo vymedzenom rozsahu vykonáva odbornú prípravu a overovanie odbornej spôsobilosti a vydáva osvedčenia o odbornej spôsobilosti špecialistom požiarnej ochrany a určeným osobám vo veliteľských funkciách v hasičských jednotkách,
- e) je odvolacím orgánom proti rozhodnutiam vydaných v prvom stupni krajským riaditeľstvom,
- f) sústreďuje a nasadzuje hasičské jednotky v prípade naliehavej potreby na zdoľavanie rozsiahlych požiarov a na vykonávanie záchranných prác z viacerých krajov; určuje veliteľa zásahu,
- g) môže zriadiť jednotku Hasičského a záchranného zboru na účely zdoľavania veľkých požiarov a vykonávanie záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach, ako aj na poskytovanie medzištátnej pomoci,
- h) usmerňuje po odbornej stránke výkon služby v hasičských jednotkách,
- i) spolupracuje s ostatnými ústrednými orgánmi vo veciach udeľovania autorizácie, posudzovania zhody, technického osvedčovania, výkonu dohľadu nad trhom určených výrobkov a pri zabezpečovaní jednotného uplatňovania tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie,
- j) zabezpečuje v súčinnosti s autorizovanými osobami skúšanie určených vlastností hasičskej techniky a vecných prostriedkov hasičských jednotiek ustanovených vo všeobecne záväznom právnom predpise, ktorý vydá ministerstvo,
- k) zabezpečuje a podieľa sa na príprave a tvorbe technických noriem v oblasti ochrany pred požiarmi,
- l) spracúva a vedie evidencie ochrany pred požiarmi a plní úlohy v rámci automatizovaného systému podpory riadenia a spracúvania informácií,
- m) určuje zameranie preventívno-výchovnej, propagačnej a edičnej činnosti a podieľa sa na jej zabezpečovaní,
- n) vydáva oprávnenie právnickej osobe a podnikajúcej fyzickej osobe na zriaďovanie a prevádzkovanie závodného hasičského útvaru v rámci koncesovanej živnosti,
- o) prerokúva obsah a rozsah študijného zamerania požiarna ochrana na stredných školách a vysokých školách podľa § 11 ods. 3.

(2) Ministerstvo vydáva oprávnenie právnickej osobe a podnikajúcej fyzickej osobe na vykonávanie odbornej prípravy na úseku ochrany pred požiarmi na základe písomnej žiadosti na tri roky.

(3) Ministerstvo rozhodne o odňatí oprávnenia (odsek 2), ak zistí, že právnická osoba alebo podnikajúca fyzická osoba prestala spĺňať podmienky na udelenie oprávnenia.

(4) Ministerstvo dozerá, ako právnická osoba alebo podnikajúca fyzická osoba, ktorej bolo vydané oprávnenie (odsek 2), plní podmienky na udelenie oprávnenia.

§ 18

Ministerstvo predkladá návrhy príslušnému orgánu štátnej správy na udelenie autorizácie na posudzovanie zhody⁶⁾ požiarnotechnických zariadení, hasiacich látok, hasičskej techniky a vecných prostriedkov na ochranu pred požiarmi.

§ 19

(1) Ministerstvo zriaďuje a zrušuje stredné školy požiarnej ochrany,³⁾ schvaľuje rozsah a obsah štúdia, hospodársky ich zabezpečuje a vykonáva v nich inšpekciu výchovy a vzdelávania ako orgán štátnej správy vo veciach stredných škôl požiarnej ochrany.

(2) Podrobnosti o riadení a organizácii štúdia, o druhoch, formách, dĺžke a o ukončení štúdia ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo po dohode s Ministerstvom školstva Slovenskej republiky.

§ 20

Krajské riaditeľstvo

Krajské riaditeľstvo vo svojom územnom obvode

- a) riadi výkon štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi,
- b) vykonáva štátny požiarny dozor,
- c) rozhoduje o spracovaní analýzy nebezpečenstva vzniku požiaru v objektoch právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby a zároveň ju schvaľuje,
- d) sústreďuje a nasadzuje hasičské jednotky v prípade naliehavej potreby na zdoľavanie požiarov a na vykonávanie záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach z viacerých okresov; určuje veliteľa zásahu,
- e) rozhoduje o zriadení a zrušení hasičskej jednotky, ak ide o právnickú osobu alebo podnikajúcu fyzickú osobu,
- f) overuje odbornú spôsobilosť a vydáva osvedčenia o odbornej spôsobilosti technikom požiarnej ochrany a určeným osobám vo funkciách v hasičských jednotkách,
- g) riadi, organizuje a vykonáva odbornú prípravu na úseku ochrany pred požiarmi a overovanie odbornej spôsobilosti v rozsahu vymedzenom ministerstvom,
- h) spracúva a vedie evidenciu ochrany pred požiarmi a plní úlohy v rámci automatizovaného systému podpory riadenia a spracúvania informácií,

- i) riadi po odbornej stránke výkon služby v hasičských jednotkách v rozsahu vymedzenom ministerstvom,
- j) vypracúva dokumentáciu ochrany pred požiarmi v rozsahu vymedzenom ministerstvom,
- k) organizuje a vykonáva preventívno-výchovnú a propagačnú činnosť,
- l) nariaďuje vo svojom územnom obvode vykonanie taktických cvičení,
- m) je odvolacím orgánom proti rozhodnutiam vydaným v prvom stupni okresným riaditeľstvom alebo obcou,
- n) poskytuje náhradu za umiestnenie signalizačného, informačného alebo poplachového zariadenia slúžiaceho na účely ochrany pred požiarmi,
- o) poskytuje náhradu výdavkov, ktoré vznikli v súvislosti s poskytnutím pomoci pri zdoľávaní požiarov a s vykonávaním záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach.

§ 21

Okresné riaditeľstvo

- Okresné riaditeľstvo vo svojom územnom obvode
- a) riadi výkon štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi,
 - b) vykonáva štátny požiarny dozor,
 - c) sústreďuje a nasadzuje hasičské jednotky v prípade naliehavej potreby na zdoľávanie požiarov a na vykonávanie záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach v rámci okresu; určuje veliteľa zásahu,
 - d) riadi, organizuje a vykonáva odbornú prípravu na úseku ochrany pred požiarmi a overuje odbornú spôsobilosť preventívárov požiarnej ochrany obce a veliteľov obecných (mestských) hasičských zborov v rozsahu vymedzenom ministerstvom,
 - e) prejednáva priestupky na úseku ochrany pred požiarmi,
 - f) vydáva súhlas na nevypracovanie požiarnych evakuačných plánov pre objekty, v ktorých sú jednoduché pomery z hľadiska záchrany osôb alebo zvierat,
 - g) spracúva a vedie evidencie ochrany pred požiarmi a plní úlohy v rámci automatizovaného systému podpory riadenia a spracúvania informácií,
 - h) pomáha obciam pri plnení úloh na úseku ochrany pred požiarmi, najmä poskytuje im rady vo veciach aplikácie ustanovení tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonávanie, potrebné údaje z evidencie ochrany pred požiarmi a upozorňuje na nedostatky, ktoré zistí v ich činnosti,
 - i) oznamuje obci subjekty, v ktorých vykonáva protipožiarne kontroly,
 - j) vykonáva preventívno-výchovnú činnosť,
 - k) riadi po odbornej stránke výkon služby v hasičských jednotkách v rozsahu vymedzenom ministerstvom,
 - l) vydáva súhlas a ustanovuje podmienky, po ktorých splnení možno spaľovať horľavé látky na voľnom

priestranstve; týmto nie sú dotknuté ustanovenia osobitných predpisov.⁸⁾

§ 22

Ministerstvo môže poveriť okresné riaditeľstvo výkonom štátnej správy aj v územných obvodech iných okresov.

Obec

§ 23

Obec

- a) vykonáva preventívne protipožiarne kontroly,
- b) rozhodnutím ukladá opatrenia na odstránenie nedostatkov, ktoré môžu viesť k vzniku požiaru alebo k sťaženiu záchrany osôb a majetku a kontroluje plnenie týchto opatrení,
- c) rozhoduje o vylúčení vecí z používania,
- d) určuje veliteľa zásahu.

§ 24

(1) Účelom preventívnych protipožiarnych kontrol podľa § 23 je preverovanie dodržiavania povinností ustanovených v tomto zákone

- a) v objektoch právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby, v ktorých nevykonáva štátny požiarny dozor podľa § 25 ods. 1 písm. a) a h) okresné riaditeľstvo,
- b) v rodinných domoch okrem bytov, obytných domoch okrem bytov a v iných stavbách vo vlastníctve alebo v užívaní fyzických osôb.

(2) Obec vytvára na vykonávanie preventívnych protipožiarnych kontrol kontrolné skupiny obce, do ktorých zaraďuje fyzické osoby s ich súhlasom, pričom prihliada najmä na ich odborné predpoklady. Obec ustanovuje vedúceho kontrolnej skupiny obce po prerokovaní s Dobrovoľnou požiarnou ochranou a s inými občianskymi združeniami na úseku ochrany pred požiarmi a zabezpečuje ich školenie.

(3) Obec upozorňuje prostredníctvom kontrolných skupín obce pri vykonávaní preventívnych protipožiarnych kontrol fyzické osoby a príslušných zamestnancov právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby na zistené nedostatky, požaduje ich odstránenie bez zbytočného odkladu a na tieto účely poskytuje potrebné informácie a vysvetlenia. Nedostatky, ktoré nemožno odstrániť bez zbytočného odkladu, kontrolné skupiny obce oznamujú obci, ktorá rozhodnutím uloží lehoty na odstránenie nedostatkov.

ŠTVRTÁ ČASŤ

ŠTÁTNY POŽIARNY DOZOR

§ 25

Vykonávanie štátneho požiarneho dozoru

- (1) Štátny požiarny dozor sa vykonáva

⁸⁾ Zákon č. 17/1992 Zb. v znení neskorších predpisov.

- a) protipožiarou kontrolou dodržiavania povinnosti právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby, ktorá vlastní alebo spravuje objekty s miestami so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, alebo vykonáva činnosti so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, prevádzkuje objekty s osobitným spoločenským alebo hospodárskym významom alebo objekty občianskej výstavby, v ktorých sa sústreďuje väčší počet osôb,
- b) posudzovaním dokumentácie stavieb z hľadiska ich protipožiarnej bezpečnosti,
- c) posudzovaním technologických zariadení, ktoré ako celok nepodliehajú posúdeniu zhody podľa osobitných predpisov,⁶⁾
- d) posudzovaním výrobkov, ktoré nie sú určenými výrobkami ustanovenými na posudzovanie zhody podľa osobitných predpisov⁶⁾ z hľadiska ich protipožiarnej bezpečnosti,
- e) zisťovaním príčin vzniku požiarov,
- f) kontrolou obce vo veciach zvereného výkonu štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi,
- g) kontrolou pripravenosti a akcieschopnosti hasičských jednotiek a ich materiálno-technického vybavenia u právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby a v obciach,
- h) ukladaním opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a kontrolou plnenia týchto opatrení,
- i) vykonávaním dohľadu na určené výrobky uvádzané na trh podľa osobitných predpisov.⁶⁾

(2) Orgán vykonávajúci štátny požiarny dozor je oprávnený vstupovať do objektov a zariadení právnickej osoby alebo podnikajúcej fyzickej osoby na účely vykonania protipožiarnej kontroly alebo zisťovania príčin vzniku požiarov a požadovať potrebnú súčinnosť od vedúcich a ostatných zamestnancov právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby. O predmete a účele protipožiarnej kontroly musí kontrolný subjekt vopred informovať a preukázať sa poverením na jej vykonanie.

(3) O vykonanej protipožiarnej kontrole podľa odseku 1 písm. a), f) až h) vyhotoví orgán vykonávajúci štátny požiarny dozor zápisnicu, v ktorej uvedie označenie kontrolovaného subjektu, miesto a čas vykonania kontroly, kto kontrolu vykonal, preukázané kontrolné zistenia vrátane zistených nedostatkov. V zápisnici sa uvedú uložené opatrenia a lehoty na odstránenie zistených nedostatkov, dátum prerokovania zápisnice, vyjadrenie a podpis štatutárneho zástupcu právnickej osoby alebo zodpovedného zástupcu podnikajúcej fyzickej osoby.

(4) Štátny požiarny dozor podľa odseku 1 písm. b) sa nevykonáva na jednoduchých a drobných stavbách.⁴⁾

(5) Podrobnosti o vykonávaní štátneho požiarného dozoru ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

Orgány vykonávajúce štátny požiarny dozor

§ 26

(1) Ministerstvo vykonáva štátny požiarny dozor

- a) v ústredných orgánoch z hľadiska plnenia ich povinnosti podľa § 3,
- b) posudzovaním projektovej dokumentácie stavieb, ktoré sa majú uskutočniť v územných obvodoch dvoch alebo viacerých krajov, a projektovej dokumentácie stavieb, pre ktoré nie sú upravené zásady protipožiarnej bezpečnosti,
- c) posudzovaním dokumentácie dovážaných technologických zariadení, ktoré ako celok nepodliehajú posúdeniu zhody podľa osobitných predpisov,⁶⁾
- d) posudzovaním výrobkov uvádzaných na trh z hľadiska ich protipožiarnej bezpečnosti, ktoré nie sú určenými výrobkami uvádzanými na trh podľa osobitných predpisov,⁶⁾ ak si posúdenie takéhoto výrobku vyhradí,
- e) zisťovaním príčin vzniku požiarov v obzvlášť závažných prípadoch,
- f) dohľadom nad určenými výrobkami uvádzanými na trh z hľadiska ich protipožiarnej bezpečnosti podľa osobitných predpisov.⁶⁾

(2) Ak ministerstvo pri vykonávaní štátneho požiarného dozoru zistí, že výrobok uvádzaný na trh má z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti závažné nedostatky v určitých vlastnostiach, môže požiadať dovozcu alebo výrobcu, aby na svoje náklady predložil výrobok v nevyhnutne potrebnom množstve a s požadovanou dokumentáciou akreditovanej osobe na overenie týchto vlastností.

(3) Ak posudzovaný výrobok nevyhovuje požadovaným vlastnostiam, ministerstvo rozhodnutím zakáže jeho výrobu, uvedenie na trh alebo dovoz, alebo uloží vykonanie iných opatrení.

§ 27

Krajské riaditeľstvo vykonáva štátny požiarny dozor

- a) posudzovaním dokumentácie stavieb, ktoré sa majú uskutočniť v územných obvodoch dvoch alebo viacerých okresných riaditeľstiev alebo ktoré si vyhradí z hľadiska osobitného hospodárskeho, spoločenského alebo kultúrneho významu,
- b) posudzovaním dokumentácie tuzemských technologických zariadení, ktoré ako celok nepodliehajú posúdeniu zhody podľa osobitných predpisov,⁶⁾
- c) zisťovaním príčin vzniku požiarov v závažných prípadoch.

§ 28

Okresné riaditeľstvo vykonáva štátny požiarny dozor v rozsahu § 25 ods. 1 písm. a), b), e), f), g), h) a i), ak tento dozor nepatrí do pôsobnosti ministerstva alebo krajského riaditeľstva.

§ 29

Hlavný štátny požiarny dozor

(1) Ministerstvo vo vzťahu ku krajskému riaditeľstvu, k okresnému riaditeľstvu a k obci vykonáva hlavný štátny požiarny dozor. Pri vykonávaní tohto dozoru zisťuje, ako krajské riaditeľstvo a okresné riaditeľstvo plní úlohy štátneho požiarného dozoru a ako

obec plní úlohy zvereného výkonu štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi; pritom je oprávnené vykonať kontrolu u ktorejkoľvek právnickej osoby, podnikajúcej fyzickej osoby alebo v obci.

(2) Krajské riaditeľstvo dozerá, ako okresné riaditeľstvo plní úlohy pri vykonávaní štátneho požiarneho dozoru a ako obec plní úlohy zvereného výkonu štátnej správy na úseku ochrany pred požiarmi; pritom je oprávnené vykonať kontrolu u ktorejkoľvek právnickej osoby, podnikajúcej fyzickej osoby alebo v obci vo svojom územnom obvode.

PIATA ČASŤ HASIČSKÉ JEDNOTKY

PRVÁ HLAVA

DRUHY A ZRIAĐOVANIE HASIČSKÝCH JEDNOTIEK A RIADENIE PRI ZÁSAHU

§ 30

Druhy hasičských jednotiek

(1) Zdolávanie požiarov, záchranné práce pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach vykonáva

- a) Hasičský a záchranný zbor, ktorý je zložený z príslušníkov a je zriadený osobitným predpisom,⁹⁾
- b) závodný hasičský útvar, ktorý je zložený zo zamestnancov právnickej osoby alebo podnikajúcej fyzickej osoby,
- c) závodný hasičský zbor, ktorý je zložený zo zamestnancov právnickej osoby alebo podnikajúcej fyzickej osoby,
- d) mestský hasičský a záchranný zbor, ktorý je zložený zo zamestnancov mesta,
- e) obecný (mestský) hasičský zbor, ktorý je zložený z fyzických osôb.

(2) Zamestnanci právnickej osoby alebo podnikajúcej fyzickej osoby zaradení v hasičskej jednotke uvedenej v odseku 1 písm. b) a zamestnanci mesta zaradení v hasičskej jednotke uvedenej v odseku 1 písm. d) vykonávajú činnosti v týchto jednotkách ako svoje zamestnanie (ďalej len „zamestnanec“).

(3) Zamestnanci právnickej osoby alebo podnikajúcej fyzickej osoby zaradení v hasičskej jednotke uvedenej v odseku 1 písm. c) a fyzické osoby zaradené v hasičskej jednotke uvedenej v odseku 1 písm. e) nevykonávajú činnosti v týchto jednotkách ako svoje zamestnanie (ďalej len „člen“); v obecnom (mestskom) hasičskom zbore sú to spravidla členovia Dobrovoľnej požiarnej ochrany.

(4) Na hasičské jednotky Armády Slovenskej republiky, ozbrojených zborov, ozbrojených bezpečnostných zborov a bezpečnostných služieb sa primerane vzťahujú ustanovenia tohto zákona týkajúce sa hasičských jednotiek uvedených v odseku 1 písm. b) a c).

(5) Podrobnosti o organizácii a riadení hasičských

jednotiek uvedených v odseku 4 ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá po dohode s ministerstvom príslušný ústredný orgán.

§ 31

Hasičská jednotka právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby

(1) Právnická osoba a podnikajúca fyzická osoba môže zriadiť závodný hasičský útvar na ochranu svojich objektov alebo na poskytovanie služieb v rámci koncesovanej živnosti. Ak to charakter objektov vyžaduje, môže byť závodný hasičský útvar zriadený už počas výstavby. O povinnosti zriadiť závodný hasičský útvar môže rozhodnúť aj krajské riaditeľstvo na základe analýzy nebezpečenstva vzniku požiaru v objektoch právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby. Krajské riaditeľstvo v rozhodnutí zároveň určí minimálny počet zamestnancov a základné materiálno-technické vybavenie závodného hasičského útvaru.

(2) Právnická osoba a podnikajúca fyzická osoba zriaďuje závodný hasičský zbor na ochranu svojho majetku v prípade, ak sa nevyžaduje zriadenie závodného hasičského útvaru a na vykonanie zásahu nepostačuje zriadenie protipožiarnej hliadky. O povinnosti zriadiť závodný hasičský zbor môže rozhodnúť aj krajské riaditeľstvo na základe analýzy nebezpečenstva vzniku požiaru v objektoch právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby. Krajské riaditeľstvo v rozhodnutí zároveň určí minimálny počet členov a základné materiálno-technické vybavenie závodného hasičského zboru.

(3) Zriadenie hasičskej jednotky sa nevyžaduje, ak na základe písomnej dohody medzi právnickými osobami alebo podnikajúcimi fyzickými osobami hasičská jednotka jednej zo zmluvných strán bude plniť jej úlohy aj pre ostatné zmluvné strany. Na platnosť takejto dohody je potrebný súhlas krajského riaditeľstva.

(4) Právnická osoba a podnikajúca fyzická osoba môže zrušiť hasičskú jednotku alebo znížiť početný stav jej zamestnancov alebo členov iba po predchádzajúcom súhlase krajského riaditeľstva.

(5) Podrobnosti o spracovaní analýzy nebezpečenstva vzniku požiaru v objektoch právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 32

Mestský hasičský a záchranný zbor

(1) Na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy plní úlohy Hasičského a záchranného zboru pri zdolávaní požiarov a vykonávaní záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach Mestský hasičský a záchranný zbor hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy.¹⁰⁾

⁹⁾ Zákon č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore.

¹⁰⁾ § 6 ods. 4 zákona Slovenskej národnej rady č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave.

(2) Na čele mestského hasičského a záchranného zboru je veliteľ, ktorého vymenúva a odvoláva na návrh primátora mestské zastupiteľstvo. Veliteľ mestského hasičského a záchranného zboru zodpovedá za svoju činnosť primátorovi.

(3) Organizáciu, riadenie a početné stavy mestského hasičského a záchranného zboru upraví mestské zastupiteľstvo po prerokovaní s krajským riaditeľstvom všeobecne záväzným nariadením.

§ 33

Hasičská jednotka obce (mesta)

(1) Na území obce plní úlohy súvisiace so zdolávaním požiarov a vykonávaním záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach obecný alebo mestský hasičský zbor (ďalej len „obecný hasičský zbor“).

(2) Obec nemusí zriadiť obecný hasičský zbor, ak počet obyvateľov obce je menší ako 500 alebo ak na základe dohody medzi obcou a Hasičským a záchranným zborom alebo právnickou osobou alebo podnikajúcou fyzickou osobou so sídlom v obci bude plniť aj úlohy obecného hasičského zboru Hasičský a záchranný zbor alebo hasičská jednotka právnickej osoby alebo podnikajúcej fyzickej osoby.

(3) Obce môžu zriadiť na základe písomnej dohody spoločný hasičský zbor po prerokovaní s okresným riaditeľstvom.

(4) Ak obec nezriaďuje obecný hasičský zbor alebo nemá spoločne zriadený hasičský zbor, zriaďuje protipožiarnu hliadku.

(5) Veliteľa obecného hasičského zboru vymenúva a odvoláva obec po schválení okresným riaditeľstvom spravidla na návrh Dobrovoľnej požiarnej ochrany.

(6) Členom obecného hasičského zboru môže byť len osoba vo veku od 18 do 60 rokov, zdravotne spôsobilá¹⁾ a spôsobilá na právne úkony.

(7) Počet členov obecného hasičského zboru a jeho materiálno-technické vybavenie určuje obec po prerokovaní s okresným riaditeľstvom, pričom prihliada najmä na nebezpečenstvo vzniku požiaru v obci.

(8) Podrobnosti o postupe pri určovaní počtu členov obecného hasičského zboru a o materiálno-technickom vybavení ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 34

Zvýšenie akcieschopnosti

Na zvýšenie akcieschopnosti a skvalitnenie činnosti obecného hasičského zboru alebo závodného hasičského zboru môže obec, právnická osoba a podnikajúca fyzická osoba (ďalej len „zriaďovateľ“) do nich zaradiť aj fyzické osoby, ktoré budú vykonávať túto prácu ako svoje zamestnanie.

§ 35

Úlohy hasičskej jednotky

- (1) Hasičská jednotka najmä
 - a) vykonáva záchranu osôb ohrozených požiarom a zdolávanie požiarov,
 - b) vykonáva záchranu zvierat a majetku ohrozených požiarom,
 - c) vykonáva záchranné práce pri živelných pohromách,
 - d) poskytuje pomoc podľa svojich technických možností a odbornej kvalifikácie pri bezprostrednom ohrození života osôb pri nehodách a iných mimoriadnych udalostiach,
 - e) zabezpečuje akcieschopnosť hasičskej techniky a jej vecných prostriedkov; zriaďuje odborné služby, a to strojnú, protiplynovú a spojovaciu,
 - f) vykonáva v určenom rozsahu odbornú prípravu svojich zamestnancov a členov,
 - g) ohlasuje bez zbytočného odkladu okresnému riaditeľstvu zásahy pri zdolávaní požiarov a pri vykonávaní záchranných prác počas živelných pohrôm a iných mimoriadnych udalostí,
 - h) vypracúva a vedie dokumentáciu hasičskej jednotky.

(2) Podrobnosti o úlohách hasičských jednotiek, zabezpečovaní akcieschopnosti, zásadách organizácie odborných služieb a o dokumentácii hasičských jednotiek ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 36

Povinnosti zamestnanca alebo člena hasičskej jednotky

- (1) Zamestnanec alebo člen hasičskej jednotky je povinný
 - a) podriaďiť sa pri svojej činnosti príkazom veliteľa hasičskej jednotky,
 - b) zúčastňovať sa v určenom rozsahu na odbornej príprave a preverení fyzickej zdatnosti a odborných znalostí,
 - c) podrobiť sa preventívnej zdravotnej prehliadke.

(2) Zamestnanec alebo člen hasičskej jednotky môže samostatne vykonávať práce pri zdolávaní požiarov a pri vykonávaní záchranných prác až po absolvovaní základnej odbornej prípravy a po vykonaní záverečnej skúšky.

(3) Zamestnanec alebo člen hasičskej jednotky nemôže vykonávať práce pri zdolávaní požiarov a pri vykonávaní záchranných prác pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok.

(4) Veliteľ hasičskej jednotky zodpovedá za jej činnosť a pripravenosť zriaďovateľovi.

(5) Neplnenie povinností uvedených v odseku 1 môže byť dôvodom na vylúčenie člena z hasičskej jednotky.

¹⁾ Smernica z 15. mája 1970 č. Z-7709/1970-B/1 o posudzovaní zdravotnej spôsobilosti na prácu (registrovaná v čiastke 24/1970 Zb.).

§ 37

Povinnosti zriaďovateľa hasičskej jednotky

- (1) Zriaďovateľ hasičskej jednotky je povinný
- vytvoriť personálne, organizačné a priestorové podmienky na plnenie úloh hasičskej jednotky a na ten účel zriadiť hasičskú stanicu alebo hasičskú zbrojnicu,
 - zabezpečiť materiálno-technické vybavenie hasičskej jednotky na zdoľávanie požiarov a vykonávanie záchranných prác,
 - zabezpečiť v potrebnom rozsahu vybavenie zamestnancov a členov hasičskej jednotky osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami,¹²⁾
 - zriadiť ohlasovňu požiarov,
 - zabezpečiť akcieschopnosť hasičskej techniky a vecných prostriedkov,
 - zabezpečiť príjem a prenos správ a informácií na vykonávanie zásahovej činnosti,
 - zabezpečiť odbornú prípravu zamestnancov a členov hasičskej jednotky,
 - zabezpečiť vykonanie preventívnych zdravotných prehliadok zamestnancov a členov hasičskej jednotky podľa osobitných predpisov.¹³⁾

(2) Zriaďovateľ závodného hasičského útvaru a mestského hasičského a záchranného zboru je povinný zabezpečiť vykonávanie služieb zamestnancami tak, aby po prijatí správy ohlasovňou požiaru o potrebe výjazdu na zásah a po nasledujúcom vyhlásení poplachu sa dodržal časový limit výjazdu do jednej minúty.

(3) Zriaďovateľ závodného hasičského zboru je povinný zabezpečiť zvolávanie členov tak, aby po prijatí správy ohlasovňou požiaru o potrebe výjazdu na zásah a po nasledujúcom vyhlásení poplachu sa dodržal časový limit výjazdu do piatich minút.

(4) Zriaďovateľ obecného hasičského zboru je povinný zabezpečiť zvolávanie členov tak, aby po prijatí správy ohlasovňou požiaru o potrebe výjazdu na zásah a po nasledujúcom vyhlásení poplachu sa dodržal časový limit výjazdu do desiatich minút.

(5) Podrobnosti o vnútornej organizácii hasičskej jednotky a o ohlasovni požiarov ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 38

Používanie hasičských jednotiek na iné účely

Hasičské jednotky, ich vecné prostriedky a hasičskú techniku možno použiť na činnosť nesúvisiacu s ochranou pred požiarimi iba vtedy, ak ich použitím nebude znížená akcieschopnosť a pripravenosť hasičskej jednotky na plnenie jej úloh podľa tohto zákona.

§ 39

Rovnošata a funkčné označenie

(1) Rovnošatu zamestnanca a člena hasičskej jednotky, jej súčasti a zásady používania a poskytovania určuje zriaďovateľ, ktorý ich aj zabezpečuje.

(2) Rovnošata nesmie byť zameniteľná s rovnošatou Hasičského a záchranného zboru, Armády Slovenskej republiky, ozbrojených zborov a ozbrojených bezpečnostných zborov.

(3) Rovnošata musí mať označenie príslušnosti k hasičskej jednotke a funkčné označenie zamestnanca alebo člena.

(4) Podrobnosti o označení príslušnosti a o funkčnom označení rovnošaty zamestnanca a člena hasičskej jednotky ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 40

Odborná príprava a overovanie vedomostí

(1) Odbornú prípravu zamestnancov a členov hasičských jednotiek tvorí teoretická príprava, praktický výcvik a fyzická príprava. Súčasťou fyzickej prípravy zamestnancov je tiež hasičský šport.

(2) Odborná príprava zamestnancov a členov hasičských jednotiek sa člení na

- základnú,
- zdokonaľovaciu,
- špecializovanú,
- cyklickú.

(3) Účasť členov hasičských jednotiek na odbornej príprave vo svojom pracovnom čase sa považuje za prekážku v práci z dôvodu všeobecného záujmu,⁷⁾ ak z osobitných predpisov nevyplýva inak. Náhradu mzdy členom hasičských jednotiek uhrádza ich zriaďovateľ.

(4) Určené funkcie v hasičských jednotkách môžu vykonávať len zamestnanci a členovia, ktorí majú požadovanú odbornú spôsobilosť.

(5) Overovanie vedomostí zamestnancov hasičských jednotiek pri skončení základnej prípravy vykonáva ministerstvo.

(6) Overovanie vedomostí členov hasičských jednotiek pri skončení základnej prípravy vykonáva zriaďovateľ.

(7) Podrobnosti o vykonávaní odbornej prípravy hasičských jednotiek, jej rozsahu a obsahu, o preverovaní fyzickej zdatnosti a odborných znalostí a o vykonávaní hasičského športu, okruh funkcií, ktoré sa podrobujú overovaniu odbornej spôsobilosti, a postup overovania odbornej spôsobilosti ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

¹²⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení zákona č. 95/2000 Z. z. Vyhláška Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 377/1996 Z. z. o poskytovaní osobných ochranných pracovných prostriedkov.

¹³⁾ Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov, zákon č. 280/1997 Z. z. o Spoločnej zdravotnej poisťovni v znení neskorších predpisov.

§ 41

Právomoc a povinnosti veliteľa zásahu

(1) Činnosť hasičských jednotiek riadi na mieste zásahu veliteľ zásahu.

(2) Veliteľ zásahu

- a) zodpovedá za organizáciu činnosti hasičských jednotiek a za využitie ich vecných prostriedkov na mieste zásahu a kontrolu dodržiavania zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- b) dodržiava zásady prednostného velenia,
- c) môže nariadiť v súvislosti so zdolávaním požiaru alebo pri cvičení hasičskej jednotky, aby sa z miesta zásahu vzdialili osoby, ktorých prítomnosť nie je potrebná, alebo aby sa podriadili iným obmedzeniam nevyhnutným na vykonanie zásahu,
- d) zriaďuje riadiaci štáb pri zásahoch s nasadením veľkého počtu síl a prostriedkov hasičských jednotiek,
- e) môže vyzvať fyzickú osobu, ktorá porušila predpisy o ochrane pred požiarom, aby preukázala svoju totožnosť; ak ju hodnoverne nepreukáže, je oprávnený predviesť túto fyzickú osobu na útvar Policajného zboru, pričom táto fyzická osoba je povinná predvedenie strpieť.

(3) Veliteľom zásahu je spravidla veliteľ družstva, veliteľ zmeny alebo veliteľ hasičskej jednotky; ak sa na zásahu nezúčastní ani jeden z nich, veliteľom zásahu je príslušník, zamestnanec alebo člen hasičskej jednotky určený ako veliteľ vozidla vyslaného na zásah.

(4) Pri určovaní veliteľa zásahu s prednostným velením sa postupuje podľa týchto zásad:

- a) veliteľ zásahu z Hasičského a záchranného zboru má prednosť pred veliteľmi zásahu zo závodných hasičských jednotiek okrem prípadu uvedeného v písmene b) a pred veliteľmi zásahu z obecných hasičských zborov; na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy má veliteľ z Mestského hasičského a záchranného zboru hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy obdobné postavenie ako veliteľ zásahu z Hasičského a záchranného zboru,
- b) veliteľ zásahu zo závodného hasičského útvaru má prednosť pred veliteľmi zásahu z obecných hasičských zborov; ak je požiar v objektoch zriaďovateľa závodného hasičského útvaru, má prednosť veliteľ zásahu z tohto útvaru pred všetkými veliteľmi zásahu z hasičských jednotiek,
- c) veliteľ zásahu z obecného hasičského zboru má prednosť pred veliteľom zásahu zo závodného hasičského zboru okrem prípadu uvedeného v písmene d),
- d) veliteľ zásahu zo závodného hasičského zboru má prednosť pred veliteľom zásahu z obecného hasičského zboru, ak je požiar v objektoch zriaďovateľa závodného hasičského zboru.

(5) Pri zásahu dvoch alebo viacerých hasičských jednotiek rovnakého druhu je povinný prevziať velenie veliteľ zásahu z miestne príslušnej hasičskej jednotky.

(6) Prezident Prezídia Hasičského a záchranného zboru,⁹⁾ riaditeľ územne príslušného krajského riaditeľstva⁹⁾ a riaditeľ územne príslušného okresného riaditeľstva⁹⁾ sú oprávnení v závažných prípadoch prevziať velenie zásahu alebo určiť veliteľa zásahu odchylné od ustanovení uvedených v odseku 4.

(7) Preberajúci veliteľ zásahu oznámi prevzatie riadenia doterajšiemu veliteľovi zásahu a podľa podmienok tiež príslušníkom, zamestnancom a členom zúčastneným na zásahu. Preberajúci veliteľ zásahu je súčasne povinný prevziať príslušné označenie podľa odseku 8. Ak preberajúci veliteľ zásahu neprevzal velenie zásahu takýmto spôsobom, nemôže vydávať rozkazy.

(8) Veliteľ zásahu svoje oprávnenia preukazuje nápisom VELITEĽ ZÁSAHU umiestneným na viditeľnej časti výstroja.

(9) Príslušník pri plnení úloh preukazuje svoje oprávnenia služobným preukazom. V prípade zdolávania požiaru, ak to okolnosti nedovoľujú, možno od tejto povinnosti upustiť.

(10) Veliteľ závodného hasičského útvaru, veliteľ závodného hasičského zboru, veliteľ mestského hasičského a záchranného zboru a veliteľ obecného hasičského zboru pri plnení úloh preukazujú svoje oprávnenie preukazom, ktorý vydáva zriaďovateľ.

(11) Podrobnosti o organizácii činnosti hasičskej jednotky na mieste zásahu a zásady činnosti riadiaceho štábu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 42

Povinnosti príslušníka, zamestnanca alebo člena hasičskej jednotky

Príslušník, zamestnanec alebo člen hasičskej jednotky

- a) plní rozkazy veliteľa zásahu a udržiava s ním spojenie,
- b) dodržiava zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a používa určené osobné ochranné pracovné prostriedky,¹²⁾
- c) pomáha pri plnení úloh ostatným zasahujúcim, ak sa tým neobmedzí plnenie jeho úloh uvedených v písmene a).

§ 43

Vykonávanie zásahu v niektorých osobitných prípadoch

(1) Zásah hasičskej jednotky vo vojenských objektoch, v objektoch Vojsk ministerstva vnútra, Železničného vojska, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Policajného zboru, Železničnej polície a Slovenskej informačnej služby¹⁴⁾ sa vykonáva len so súhlasom príslušného zodpovedného zamestnanca (veliteľa, ná-

¹⁴⁾ Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 3/1993 Z. z. o zriadení Armády Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, zákon č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže.

čelníka alebo riaditeľa) týchto objektov, ktorí zabezpečujú informovanie veliteľa zásahu o všetkých dôležitých skutočnostiach potrebných na vykonanie zásahu, ako aj na osobnú bezpečnosť zasahujúcich príslušníkov, zamestnancov a členov hasičských jednotiek.

(2) Zásah hasičskej jednotky na území zastupiteľských úradov sa riadi medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

§ 44

Zdolávanie požiaru hasičskými jednotkami

(1) Obce, právnické osoby a podnikajúce fyzické osoby sú povinné poskytovať si navzájom pomoc pri zdolávaní požiarov svojimi hasičskými jednotkami.

(2) Krajské riaditeľstvo a okresné riaditeľstvo sú oprávnené vo svojom územnom obvode v prípade naliehavej potreby pri zdolávaní požiarov sústreďovať a nasadzovať hasičské jednotky bez ohľadu na to, komu sú podriadené, a vecné prostriedky bez ohľadu na to, kto nimi disponuje. Obdobné oprávnenie má ministerstvo pri potrebe nasadenia hasičských jednotiek a ich vecných prostriedkov z viacerých krajov alebo ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania.

(3) Orgán, ktorý rozhoduje o opatreniach podľa odseku 2, je povinný prihliadať na to, aby bola v nevyhnutnom rozsahu zabezpečená ochrana pred požiarom v územných obvodoch obcí alebo v objektoch právnických osôb a podnikajúcich fyzických osôb, ktoré takúto pomoc poskytnú.

(4) Pri vyžiadaní pomoci súčasne z viacerých miest majú prednosť prípady, v ktorých ide o záchranu bezprostredne ohrozených osôb a o likvidáciu mimoriadnych udalostí v miestach, kde hrozí ich rozšírenie a je predpoklad ohrozenia veľkého počtu osôb alebo veľkých strát na majetku.

(5) Pri zdolávaní požiaru hasičské jednotky spolupracujú s útvarmi Armády Slovenskej republiky, ozbrojených zborov, ozbrojených bezpečnostných zborov, bezpečnostných služieb a s ďalšími orgánmi podľa osobitných predpisov.¹⁴⁾

(6) Pri poskytovaní medzištátnej pomoci pri zdolávaní požiarov sa postupuje v súlade s medzinárodnými dohodami, ktorými je Slovenská republika viazaná.¹⁵⁾

§ 45

Vstup na nehnuteľnosti

(1) Vlastník, správca alebo užívateľ nehnuteľnosti je povinný umožniť vstup na nehnuteľnosť na vykonanie opatrení nevyhnutných na zdolanie požiaru alebo na zamedzenie jeho šírenia, prípadne na vykonanie iných

záchranných prác, najmä vypratať alebo strpieť vypratanie pozemku, odstrániť alebo strpieť odstránenie stavieb, ich častí alebo porastov. O potrebe a rozsahu týchto opatrení rozhoduje veliteľ zásahu.

(2) Ak je to nevyhnutné na účely cvičenia hasičskej jednotky, vstup na nehnuteľnosť je možný len so súhlasom vlastníka, správcu alebo užívateľa nehnuteľnosti. Pritom sa musí dbať, aby cvičením hasičskej jednotky bolo čo najmenej rušené užívanie nehnuteľnosti a aby nevznikli škody, ktorým možno zabrániť.

(3) O vstupe do vojenských objektov, objektov Vojsk ministerstva vnútra, Železničného vojska, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Policajného zboru, Železničnej polície a Slovenskej informačnej služby platia osobitné predpisy.¹⁴⁾

DRUHÁ HLAVA

POMOC PRI ZDOLÁVANÍ POŽIAROV

§ 46

Osobná pomoc

- Každý je povinný v súvislosti so zdolávaním požiaru
- vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb,
 - uhasiť požiar, ak je to možné, alebo vykonať nevyhnutné opatrenia na zamedzenie jeho šírenia,
 - ohlásiť bez zbytočného odkladu na určenom mieste zistený požiar alebo zabezpečiť jeho uhasenie,
 - poskytnúť hasičskej jednotke osobnú pomoc na výzvu veliteľa zásahu, veliteľa hasičskej jednotky alebo obce.

§ 47

Vecná pomoc

Každý je povinný na výzvu veliteľa zásahu, veliteľa hasičskej jednotky, okresného riaditeľstva alebo obce poskytnúť dopravné prostriedky, zdroje vody na hasenie požiarov, spojovacie prostriedky a iné vecné prostriedky na zdolávanie požiarov.

§ 48

Vyňatie z povinnosti poskytnúť osobnú a vecnú pomoc

- (1) Povinnosť poskytnúť pomoc podľa § 46 a 47 sa nevzťahuje na
- vojakov a zamestnancov Armády Slovenskej republiky, príslušníkov a zamestnancov Vojsk ministerstva vnútra, Železničného vojska, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Policajného zboru, Železničnej polície a Slovenskej informačnej služby, ak by poskyt-

¹⁴⁾ Napríklad Zmluva medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o režime na slovensko-ukrajinských štátnych hraniciach, spolupráci a vzájomnej pomoci v hraničných otázkach (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 2/1995 Z. z.), Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Poľskej republiky o cezhraničnej spolupráci (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 44/1995 Z. z.), Zmluva medzi Slovenskou republikou a Maďarskou republikou o režime a spolupráci na spoločnej štátnej hranici (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 269/1996 Z. z.), Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o spolupráci a vzájomnej pomoci pri katastrofách (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 315/1997 Z. z.).

- nutím pomoci bolo vážne ohrozené plnenie bojovej úlohy alebo výkon služby,
- b) zamestnancov právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby vo verejnej hromadnej doprave, energetike a spojoch, ak by poskytnutie pomoci mohlo mať za následok vážne ohrozenie zdravia, života alebo majetku iných osôb, závažnú poruchu prevádzky alebo iný závažný následok,
- c) zamestnancov zdravotníckeho zariadenia, ak by poskytnutím pomoci bolo vážne ohrozené plnenie úloh podľa osobitných predpisov,¹⁶⁾
- d) osoby telesne alebo duševne nespôsobilé, osoby mladšie ako 18 rokov, tehotné ženy a zamestnanci cudzích zastupiteľských úradov.

(2) Fyzická osoba nie je povinná poskytnúť pomoc uvedenú v § 46 a 47, ak jej v tom bráni dôležitá okolnosť alebo ak by tým vystavila vážnemu ohrozeniu seba alebo blízke osoby.¹⁷⁾

§ 49

Poskytnutie ochranných nápojov a stravovania

(1) Každý, kto sa bezprostredne podieľa v rámci poskytnutej osobnej pomoci pri zdolávaní požiaru, má nárok na bezplatné poskytnutie ochranných nápojov a stravovania, ak jeho osobná pomoc trvala viac ako päť hodín.

(2) Výdavky spojené s poskytnutím ochranných nápojov a stravovania uhradza právnická osoba alebo podnikajúca fyzická osoba, v ktorej záujme sa pomoc poskytla. Ak sa takáto pomoc poskytla v záujme fyzickej osoby, výdavky s tým spojené sa uplatňujú na okresnom riaditeľstve, ak o poskytnutie pomoci požiadalo, pričom ich uhradza krajské riaditeľstvo, v ktorého územnom obvode požiar vznikol; ak o poskytnutie pomoci požiadala obec, uhradza výdavky s tým spojené obec.

(3) Podrobnosti o poskytovaní ochranných nápojov a stravovania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 50

Ocenenie mimoriadnej odvahy

(1) Na ocenenie mimoriadnej odvahy a obetavosti zamestnancov a členov hasičských jednotiek a fyzických osôb pri záchrane života a majetku môže minister vnútra Slovenskej republiky udeliť vyznamenanie, vecný dar alebo peňažný dar.

(2) Zásady poskytovania vecných darov a peňažných darov ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

ŠIESTA ČASŤ NÁHRADA ŠKODY

§ 51

Odškodňovanie úrazov

(1) Štát uhradí fyzickej osobe škodu na zdraví, ktorá jej vznikla pri činnosti v hasičskej jednotke alebo v kontrolnej skupine obce alebo jej vznikla v súvislosti s pomocou, ktorú poskytovala pri zdolávaní požiaru alebo pri odstraňovaní jeho následkov, alebo pri cvičení hasičskej jednotky (ďalej len „poškodený“), a to podľa predpisov o odškodňovaní pracovných úrazov,¹⁸⁾ ak poškodenému nevznikol nárok na náhradu tejto škody už z pracovnoprávneho vzťahu.

(2) Náhradu škody podľa odseku 1 poskytuje v zastúpení štátu krajské riaditeľstvo, v ktorého územnom obvode došlo ku škode na zdraví poškodeného.

§ 52

Jednorazové mimoriadne odškodnenie

(1) Jednorazové mimoriadne odškodnenie zamestnancom a členom hasičskej jednotky, ako aj ďalším zamestnancom právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby alebo pozostalým po nich poskytuje zriaďovateľ, ak ku škode na zdraví došlo v súvislosti s činnosťou hasičských jednotiek v objektoch zriaďovateľa alebo v zmluvne ochraňovaných objektoch. V ostatných prípadoch poskytuje jednorazové mimoriadne odškodnenie ministerstvo.

(2) Nárok na odškodnenie sa premlčuje po uplynutí troch rokov odo dňa vzniku škody.

(3) Vláda Slovenskej republiky ustanoví nariadením, v ktorých prípadoch a v akom rozsahu prislúcha poškodenému alebo pozostalým po poškodenom, okrem nárokov podľa predpisov o odškodňovaní pracovných úrazov, aj jednorazové mimoriadne odškodnenie a kedy možno takéto odškodnenie priznať osobám, ktoré boli na poškodeného odkázané výživou; v tomto nariadení sa upraví tiež jednorazové mimoriadne odškodnenie príslušníkovi, zamestnancovi a členovi hasičskej jednotky a pozostalým po nich.

Náhrada škody

§ 53

(1) Fyzická osoba má nárok na náhradu škody, ktorá jej vznikla pri poskytovaní pomoci pri zdolávaní požiaru alebo pri cvičení hasičskej jednotky. Fyzická osoba uplatňuje právo na náhradu škody na okresnom riaditeľstve, pričom ju uhradza krajské riaditeľstvo. Ak pomoc poskytla fyzická osoba v záujme právnickej osoby alebo podnikajúcej fyzickej osoby, má krajské riaditeľstvo právo voči tejto právnickej osobe alebo

¹⁶⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

¹⁷⁾ § 116 Občianskeho zákonníka.

¹⁸⁾ § 35, § 195 až 209 Zákonníka práce.

podnikajúcej fyzickej osobe na náhradu toho, čo fyzickej osobe poskytlo.

(2) V osobitne odôvodnených prípadoch možno priznať náhradu výdavkov spojených s obstaraním novej veci za vec poškodenú.

§ 54

Ak vznikla právnickej osobe alebo podnikajúcej fyzickej osobe škoda v súvislosti s pomocou poskytnutou v záujme inej právnickej osoby alebo podnikajúcej fyzickej osoby, má právo uplatniť náhradu škody u právnickej osoby alebo podnikajúcej fyzickej osoby, v ktorej záujme sa pomoc poskytla.

§ 55

(1) Právnickej osobe, podnikajúcej fyzickej osobe alebo fyzickej osobe sa nahrádza tiež škoda, ktorá jej vznikla v dôsledku opatrení nevyhnutných na zdolanie požiaru, zamedzenie jeho šírenia alebo záchranných prác vykonaných na príkaz veliteľa zásahu alebo veliteľa hasičskej jednotky, alebo pri cvičení hasičskej jednotky. Hasičské jednotky nezodpovedajú za škodu, ktorá vznikla primeraným použitím hasiacich látok v súvislosti so zdoľávaním požiaru.

(2) Náhrada škody podľa odseku 1 sa neposkytuje právnickej osobe, podnikajúcej fyzickej osobe a ani fyzickej osobe, ktorej objekty boli zasiahnuté požiarom.

(3) Právo na náhradu škody podľa odseku 1 sa uplatňuje u právnickej osoby alebo podnikajúcej fyzickej osoby, v ktorej záujme sa zásah vykonal; táto právnická osoba alebo podnikajúca fyzická osoba aj náhradu škody poskytuje. Ak sa zásah vykonal v záujme fyzickej osoby, uplatňuje sa právo na náhradu škody na okresnom riaditeľstve, ak toto zásah vykonal, pričom ho uhrádza krajské riaditeľstvo, v ktorého územnom obvode požiar vznikol. Ak zásah v záujme fyzickej osoby vykonala obec, uplatňuje sa toto právo u obce, ktorá aj náhradu škody poskytuje.

(4) Lehoty na uplatnenie náhrady škody podľa § 53 až 55 upravuje osobitný predpis.¹⁹⁾

§ 56

Náhrada výdavkov

(1) Ak sú s poskytnutím pomoci spojené výdavky, patrí tomu, kto pomoc poskytol, náhrada týchto výdavkov.

(2) Právo na náhradu výdavkov môže oprávnený uplatniť do troch mesiacov odo dňa, keď ich zistil, najneskôr do dvoch rokov od ich vzniku; inak toto právo zanikne.

(3) Právo na náhradu výdavkov sa uplatňuje u právnickej osoby alebo podnikajúcej fyzickej osoby, v ktorej záujme sa pomoc poskytla; táto právnická osoba

alebo podnikajúca fyzická osoba aj náhradu výdavkov poskytuje. Ak sa pomoc poskytla v záujme fyzickej osoby, uplatňuje sa právo na náhradu výdavkov na okresnom riaditeľstve, ak o poskytnutie pomoci požiadalo, pričom ho uhrádza krajské riaditeľstvo, v ktorého územnom obvode požiar vznikol. Ak o poskytnutie pomoci požiadala obec, uplatňuje sa toto právo u obce, ktorá aj náhradu výdavkov poskytuje.

(4) Ustanoveniami odsekov 1 až 3 nie je dotknuté právo na náhradu škody podľa osobitných predpisov.²⁰⁾

SIEDMA ČASŤ

DOBROVOLNÁ POŽIARNA OCHRANA A INÉ OBČIANSKE ZDRUŽENIA NA ÚSEKU OCHRANY PRED POŽIARMÍ

§ 57

Na plnenie úloh na úseku ochrany pred požiarimi sa fyzické osoby môžu združovať v Dobrovoľnej požiarnej ochrane a v iných občianskych združeniach. Úlohou týchto združení je pomáhať štátnym orgánom, obciam, právnickým osobám a podnikajúcim fyzickým osobám pri plnení ich úloh na úseku ochrany pred požiarimi podľa tohto zákona.

§ 58

(1) Ministerstvo a iné ústredné orgány spolupracujú s Dobrovoľnou požiarňou ochranou najmä pri

- a) spracúvaní návrhov predpisov o ochrane pred požiarimi, ktoré súvisia s činnosťou obecných hasičských zborov, preventívárov požiarnej ochrany obcí a kontrolných skupín obcí,
- b) určovaní zamerania, zabezpečovaní a vykonávaní preventívno-výchovnej, propagačnej a edičnej činnosti,
- c) zabezpečovaní odbornej prípravy veliteľov obecných hasičských zborov,
- d) zabezpečovaní výchovy detí a mládeže v oblasti ochrany pred požiarimi.

(2) Obec spolupracuje s Dobrovoľnou požiarňou ochranou najmä pri

- a) zabezpečovaní odbornej prípravy strojníkov a členov obecného hasičského zboru a členov kontrolných skupín obce,
- b) zriaďovaní a zabezpečovaní činnosti obecných hasičských zborov a pri údržbe ich materiálo-technického vybavenia,
- c) vypracúvaní požiarneho poriadku obce a dokumentácie o činnosti obecného hasičského zboru,
- d) rozvíjaní fyzickej zdatnosti členov obecných hasičských zborov prostredníctvom taktických cvičení a previerok fyzickej zdatnosti a odbornej prípravenosti,
- e) zabezpečovaní materiálo-technického vybavenia obecných hasičských zborov,

¹⁹⁾ § 106 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 131/1982 Zb.

²⁰⁾ Napríklad § 415 a nasl. Občianskeho zákonníka, § 179 a nasl. Zákonníka práce.

- f) výbere odborne spôsobilých osôb do funkcie veliteľa obecných hasičských zborov a preventívárov požiarna ochrana obce,
- g) plnení úloh na úseku civilnej ochrany obyvateľstva.

(3) Na plnenie úloh na úseku ochrany pred požiarmi podľa odseku 1 písm. c) a odseku 2 písm. a) môže Dobrovoľná požiarna ochrana zriadiť vzdelávacie zariadenie.

(4) Dobrovoľná požiarna ochrana zabezpečuje svoju činnosť z vlastných príjmov. Dobrovoľná požiarna ochrana môže na plnenie úloh podľa odseku 1 písm. c) a odseku 2 písm. a) dostať dotáciu podľa osobitných predpisov.²¹⁾

ÔSMA ČASŤ SANKCIE

Pokuty právnickej osobe
a podnikajúcej fyzickej osobe

§ 59

(1) Okresné riaditeľstvo môže uložiť pokutu do 250 000 Sk právnickej osobe a podnikajúcej fyzickej osobe, ktorá poruší povinnosť ustanovenú v tomto zákone tým, že

- a) nevykonáva pravidelnú preventívnu protipožiarnu prehliadku,
- b) nezabezpečí podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonávanie opatrenia na zabezpečenie ochrany pred požiarmi v mimopracovnom čase,
- c) nezriadi a nevybaví potrebný počet ohlasovní požiarov,
- d) neoznámia bez zbytočného odkladu príslušnému okresnému riaditeľstvu každý požiar, ktorý vznikol v objektoch, priestoroch a na veciach v jej vlastníctve, správe alebo užívaní,
- e) neobstaráva a neinštaluje v určenom množstve a druhoch požiarotechnické zariadenia, požiarne vodovody, zdroje vody na hasenie požiarov, hasiace látky, hasičskú techniku, požiarne a evakuačné výťahy, núdzové osvetlenie, prostriedky na vyhlásenie požiarneho poplachu a vecné prostriedky ochrany pred požiarmi so zreteľom na nebezpečenstvo vzniku požiaru v jednotlivých objektoch a v priestoroch v jej vlastníctve, správe alebo užívaní a neudržiava ich v akcieschopnom stave,
- f) nezabezpečí, aby pri realizácii stavieb a ich užívaní alebo zmene ich užívania boli splnené požiadavky protipožiarna bezpečnosti,
- g) nezriadi protipožiarnu hliadku a nezabezpečí odbornú prípravu ich členov podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie,
- h) nezabezpečuje školenie zamestnancov o ochrane pred požiarmi a overovanie ich vedomostí,
 - i) neurčí požiarotechnické charakteristiky výrobkov a zásady ich bezpečného používania a skladovania,
 - j) neurčí miesta so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo ich neoznačí príkazmi, zákazmi

- a) pokynmi podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie,
- k) nedodrží zásady inštalácie a prevádzkovania palivových spotrebičov, elektrotepelných spotrebičov a zariadení ústredného vykurovania podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie,
 - l) nevypracuje a nevedie ustanovenú dokumentáciu o ochrane pred požiarmi alebo ju neudržiava v súlade so skutočným stavom,
- m) používa požiarotechnické zariadenia, požiarne vodovody, zdroje vody na hasenie požiarov, hasiace látky, hasičskú techniku a vecné prostriedky ochrany pred požiarmi, na ktoré nebol vydaný certifikát, ak sa certifikát podľa osobitných predpisov vyžaduje,
- n) nezabezpečí plnenie úloh na úseku ochrany pred požiarmi osobami, ktoré majú požadovanú odbornú spôsobilosť alebo osobitné oprávnenie,
- o) neumožní umiestnenie signalizačného alebo poplachového zariadenia slúžiaceho na účely ochrany pred požiarmi za primeranú náhradu,
- p) neumožní alebo sťaží výkon štátneho požiarneho dozoru,
- q) neposkytne potrebné doklady, súčinnosť a pomoc pri zisťovaní príčin vzniku požiarov,
- r) nezabezpečí odborné preskúšanie komínov pred pripojením spotrebiča na komín, pred zamenou lokálneho spotrebiča palív na ústredný alebo etážový zdroj tepla alebo pred zmenou druhu paliva; nezabezpečí v objektoch a v priestoroch v jej vlastníctve, správe alebo užívaní pravidelné čistenie a kontrolu komínov osobou s odbornou spôsobilosťou.⁵⁾

(2) Okresné riaditeľstvo môže uložiť pokutu do 500 000 Sk právnickej osobe a podnikajúcej fyzickej osobe, ktorá poruší povinnosť ustanovenú v tomto zákone tým, že

- a) nezabezpečí vykonávanie pravidelnej kontroly stavu požiarotechnických, technických a technologických zariadení, hasičskej techniky a vecných prostriedkov ochrany pred požiarmi,
- b) nezabezpečí vykonávanie opatrení podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonanie na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru, v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru alebo pri podujatiach, na ktorých sa zúčastňuje väčší počet osôb,
- c) nezriadi hasičskú jednotku, ak tak rozhodlo krajské riaditeľstvo, nezabezpečí jej pripravenosť a akcieschopnosť, zruší hasičskú jednotku alebo zníži jej početný stav bez súhlasu krajského riaditeľstva,
- d) neoznačí a neudržiava trvale voľné únikové východy, únikové a zásahové cesty, nástupné plochy a prístup k nim, prístup k uzáverom rozvodných zariadení elektrickej energie, plynu, vody, k požiarotechnickým zariadeniam, zdrojom vody na hasenie požiarov, požiarnym vodovodom a k zariadeniam na vyhlásenie požiarneho poplachu,

²¹⁾ Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov.

- e) nesplní rozhodnutie o vylúčení veci z používania alebo o zastavení prevádzky,
- f) nedodrží zásady skladovania, ukladania a manipulácie s horľavými látkami podľa tohto zákona a predpisov vydaných na jeho vykonávanie,
- g) neposkytne na výzvu veliteľa zásahu potrebnú vecnú pomoc alebo neumožní vstup na nehnuteľnosti v súvislosti so zdolávaním požiaru, zamedzením jeho šírenia alebo s vykonávaním záchranných prác,
- h) nesplní povinnosti vyplývajúce pre ňu z opatrení uložených orgánom vykonávajúcim štátny požiarly dozor alebo obcou,
- i) vykonáva činnosti, na ktorých výkon nemá oprávnenie, ktoré sa z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti vyžaduje na ich vykonávanie,
- j) vypaľuje porasty bylín, krikov a stromov alebo zakladá oheň v priestoroch alebo na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu, alebo spaľuje horľavé látky na voľnom priestranstve bez písomného súhlasu okresného riaditeľstva.

(3) Ministerstvo môže uložiť pokutu do 500 000 Sk právnickej osobe a podnikajúcej fyzickej osobe, ktorá poruší povinnosť ustanovenú v tomto zákone, že

- a) koná pri posudzovaných výrobkoch vykazujúcich závažné nedostatky z hľadiska protipožiarnej bezpečnosti v rozpore s rozhodnutím, ktorým jej bola zakázaná ich výroba, uvádzanie do obehu a dovoz alebo ktorým jej bolo uložené vykonanie iných opatrení,
- b) vykonáva odbornú prípravu bez oprávnenia.

(4) Právnickej osobe a podnikajúcej fyzickej osobe, ktorá opätovne porušila povinnosť, za ktorú jej bola v predchádzajúcich troch rokoch uložená pokuta, môže okresné riaditeľstvo alebo ministerstvo uložiť ďalšiu pokutu až do dvojnásobku pokuty uloženej podľa odsekov 1 až 3.

(5) Pri určovaní pokuty sa prihliada najmä na závažnosť a čas trvania protiprávneho konania a na rozsah spôsobenej škody.

(6) Uložením pokuty podľa odsekov 1 až 4 zostáva nedotknutá zodpovednosť právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby za spôsobenú škodu a postih jej zamestnancov podľa osobitných predpisov.²²⁾

§ 60

Pokutu podľa § 59 možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa o porušení povinnosti dozvedel orgán vykonávajúci štátny požiarly dozor, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti.

Priestupky

§ 61

(1) Okresné riaditeľstvo môže za priestupok na úseku ochrany pred požiarly uložiť

- a) pokarhanie,

- b) pokutu podľa odsekov 2 až 4.

(2) Pokarhanie alebo pokutu do 3 000 Sk možno uložiť fyzickej osobe, ktorá sa dopustí priestupku na úseku ochrany pred požiarly tým, že

- a) nedodržiava vyznačené zákazy alebo príkazy týkajúce sa ochrany pred požiarly alebo neobstaráva, alebo neudržiava v použiteľnom stave hasiace prístroje, hasiace látky, protipožiarne uzávery alebo požiarne vodovody, alebo iné vecné prostriedky ochrany pred požiarly,
- b) neumožní alebo sťaží vykonanie preventívnej protipožiarnej kontroly alebo iných opatrení na úseku ochrany pred požiarly,
- c) neoznámí bez zbytočného odkladu príslušnému okresnému riaditeľstvu požiar, ktorý vznikol v objekte v jej vlastníctve alebo užívaní,
- d) neumožní umiestnenie signalizačného alebo poplachového zariadenia slúžiaceho na účely ochrany pred požiarly za primeranú náhradu,
- e) neumožní orgánom štátneho požiarneho dozoru vykonanie potrebných úkonov pri zisťovaní príčin vzniku požiarov,
- f) poruší zásady bezpečnej prevádzky tepelných, elektrických, plynových a iných spotrebičov,
- g) nezabezpečí kontrolu a odborné preskúšanie komínov.

(3) Pokarhanie alebo pokutu do 5 000 Sk možno uložiť fyzickej osobe, ktorá sa dopustí priestupku na úseku ochrany pred požiarly tým, že

- a) nevykoná v určenej lehote opatrenia uložené obcou podľa § 23 písm. b),
- b) poškodí, odstráni, zneužije alebo inak zníži účinnosť požiarlytechnických zariadení, požiarlynych vodovodov, sťažuje k nim prístup alebo bezdôvodne privolá hasičskú jednotku, alebo bezdôvodne vyvolá požiarly poplach,
- c) neposkytne osobnú pomoc alebo vecnú pomoc v súvislosti so zdolávaním požiarly, hoci je na to povinná na základe výzvy veliteľa zásahu podľa § 46 písm. d) alebo § 47,
- d) nedodrží predpisy o skladovaní a manipulácii s horľavými látkami alebo nesprávnym skladovaním materiálov znemožní prístup k rozvodným zariadeniam elektrickej energie, plynu a vody.

(4) Pokarhanie alebo pokutu do 10 000 Sk možno uložiť fyzickej osobe, ktorá sa dopustí priestupku na úseku ochrany pred požiarly tým, že

- a) poruší príkazy alebo zákazy týkajúce sa manipulácie s otvoreným ohňom na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiarly alebo poruší zákaz fajčenia, alebo svojím konaním spôsobí vznik požiarly,
- b) neumožní hasičskej jednotke vstup na nehnuteľnosť pri zdolávaní požiarly alebo inak sťaží vykonanie opatrení nevyhnutných na zdlanie požiarly alebo pri záchranných prácach,
- c) poruší rozhodnutie o vylúčení veci z používania,
- d) vykonáva činnosti, na ktorých výkon nemá osobitné oprávnenie alebo odbornú spôsobilosť, ktoré sa vyžadujú na výkon takýchto činností,

²²⁾ § 179 a nasl. Zákonníka práce.

- e) nedodrží zásady protipožiarnej bezpečnosti pri činnostiach spojených so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru alebo v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru,
- f) vypaľuje porasty bylín, krikov a stromov alebo zkladá oheň v priestoroch alebo na miestach, kde by mohlo dôjsť k jeho rozšíreniu.

§ 62

Blokové konanie

Okresné riaditeľstvo je oprávnené ukladať a vyberať pokuty v blokovom konaní za priestupky na úseku ochrany pred požiarmi.²³⁾

§ 63

Ak sa v tomto zákone neustanovuje inak, platia o priestupkoch a ich prerokúvaní všeobecné predpisy o priestupkoch.²⁴⁾

Vylúčenie veci z používania
a zastavenie prevádzky

§ 64

(1) Ak vec alebo prevádzka vyvolávajú bezprostredné nebezpečenstvo vzniku požiaru a na odstránenie tohto nebezpečenstva nestačia iné opatrenia, orgán vykonávajúci štátny požiarny dozor rozhodne

- a) o vylúčení veci z používania,
- b) o zastavení prevádzky v objektoch, ktoré toto nebezpečenstvo vyvolávajú.

(2) O zastavení prevádzky sa môže rozhodnúť aj vtedy, ak by bola v prípade vzniku požiaru znemožnená záchrana osôb alebo majetku.

(3) Ak to vyžaduje naliehavosť situácie, možno rozhodnutie podľa odsekov 1 a 2 oznámiť ústne a uviesť ho do zápisnice; písomné vyhotovenie tohto rozhodnutia je potrebné doručiť bez zbytočného odkladu.

(4) Proti rozhodnutiu o opatreniach uvedených v odsekoch 1 a 2 možno podať odvolanie do troch dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia. Odvolanie nemá odkladný účinok; odvolací orgán o ňom rozhodne bez zbytočného odkladu.

§ 65

Používať vec, ktorá bola vylúčená z používania podľa § 64 ods. 1 písm. a), alebo obnoviť prevádzku podľa § 64 ods. 1 písm. b) možno až po odstránení nedostatkov vyvolávajúcich bezprostredné nebezpečenstvo vzniku požiaru a len s písomným súhlasom orgánu,

ktorý vylúčil vec z používania alebo rozhodol o zastavení prevádzky.

DEVIATA ČASŤ
SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ
USTANOVENIA

Spoločné ustanovenia

§ 66

(1) Pôsobnosť ministerstva, krajského riaditeľstva a okresného riaditeľstva pri vykonávaní štátneho požiarného dozoru, ako aj pôsobnosť obce pri vykonávaní preventívnych protipožiarňch kontrol sa nevzťahuje na

- a) vojenské objekty, objekty Vojsk ministerstva vnútra, Železničného vojska, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Policajného zboru, Železničnej polície, Slovenskej informačnej služby a orgánov colnej správy okrem colných skladov; v týchto objektoch sa zabezpečujú a vykonávajú uvedené úlohy podľa osobitných predpisov,¹⁴⁾
- b) banské diela, zariadenia, pracoviská a činnosti pod zemou podliehajúce dozoru orgánov štátnej banskej správy,²⁵⁾
- c) dráhové vozidlá, vnútrozemské plavidlá, námorné lode a civilné lietadlá; v týchto dopravných prostriedkoch sa zabezpečujú a vykonávajú uvedené úlohy podľa osobitných predpisov.²⁶⁾

(2) Pôsobnosť ministerstva, krajského riaditeľstva a okresného riaditeľstva pri zisťovaní príčin vzniku požiarov sa nevzťahuje na prípady uvedené v odseku 1 s výnimkou dráhových vozidiel a vnútrozemských plavidiel.

(3) Vykonávanie požiarného dozoru v objektoch uvedených v odseku 1 písm. a) ustanoví po dohode s ministerstvom príslušný ústredný orgán v osobitnom predpise.

§ 67

Na železničnú, vodnú a leteckú dopravu sa ustanovenia tohto zákona vzťahujú primerane, ak medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná, neustanovujú inak.

§ 68

Na výsady a imunity priznávané podľa medzinárodného práva alebo medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná, sa ustanovenia tohto zákona nevzťahujú.

²³⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

²⁴⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov. Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

²⁵⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov.

²⁶⁾ Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 338/2000 Z. z. o vnútrozemskej plavbe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákon č. 435/2000 Z. z. o námornej plavbe.

§ 69

(1) Členovia kontrolných skupín obce pri vykonávaní preventívnych protipožiarnych kontrol sú oprávnení vstupovať do objektov, zariadení, vykonávať potrebné zisťovania a úkony, nazerať do príslušnej dokumentácie, požadovať potrebné údaje a vysvetlenia a potrebnú súčinnosť od vedúcich a ostatných zamestnancov právnickej osoby a podnikajúcej fyzickej osoby a fyzických osôb.

(2) Oprávnenie podľa odseku 1 sa preukazuje písomným poverením, ktoré vydá obec a platí len spolu s občianskym preukazom.

§ 70

Povinnosť mlčanlivosti

(1) Osoby poverené plnením úloh na úseku ochrany pred požiarmi sú povinné zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, ktoré vo všeobecnom záujme alebo v záujme zúčastnených osôb majú zostať utajené pred nepovolnými osobami. Povinnosť mlčanlivosti trvá aj po splnení úlohy alebo po skončení pracovného pomeru tri roky.

(2) O oslobodení od mlčanlivosti a jeho rozsahu rozhoduje

- a) prezident Prezídia Hasičského a záchranného zboru, ak ide o príslušníkov zaradených na Prezídium Hasičského a záchranného zboru a riaditeľa krajského riaditeľstva,
- b) riaditeľ krajského riaditeľstva, ak ide o podriadených príslušníkov,
- c) štatutárny orgán právnickej osoby alebo zodpovedný zástupca podnikajúcej fyzickej osoby, ak ide o osoby poverené právnickou osobou alebo podnikajúcou fyzickou osobou plnením úloh na úseku ochrany pred požiarmi,
- d) starosta obce, ak ide o osoby poverené obcou plnením úloh na úseku ochrany pred požiarmi.

§ 71

Živelné pohromy a iné mimoriadne udalosti

Ak osobitné predpisy²⁷⁾ neustanovujú inak, ustanovenia tohto zákona o poskytovaní osobnej pomoci a vecnej pomoci, o hasičských jednotkách, právach a povinnostiach príslušníkov, zamestnancov a členov hasičských jednotiek pri riadení zásahu, náhrade škody a výdavkov a ustanovenia o ocenení mimoriadnej odvahy sa primerane vzťahujú aj na vykonávanie a riadenie záchranných prác pri živelných pohromách. Na záchranné práce pri nehodách a iných mimoriadnych udalostiach, ak sú bezprostredne ohrozené ľudské životy alebo hrozí značná škoda, sa tieto ustanovenia vzťahujú obdobne.

§ 72

Materiálno-technické vybavenie hasičských jednotiek, ktoré slúži bezprostredne na ochranu života a zdravia zamestnancov a na ochranu majetku zriaďovateľa hasičskej jednotky, nemožno postihnúť exekúciou.²⁸⁾

§ 73

Vzťah zákona k všeobecným predpisom o správnom konaní

Na rozhodovanie podľa § 11 ods. 13, § 25 ods. 1 písm. b) a c), § 44 ods. 2, § 45 ods. 1, § 46 písm. d) a § 47 tohto zákona sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.²⁹⁾

Prechodné ustanovenia

§ 74

(1) Závodný požiarny útvar, ktorý bol ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona zriadený právnickou osobou alebo podnikajúcou fyzickou osobou, sa považuje za závodný hasičský útvar. Hodnosti zamestnancov závodného požiarného útvaru udelené podľa doterajších predpisov zanikajú odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

(2) Dobrovoľný závodný požiarny zbor, ktorý bol ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona zriadený právnickou osobou alebo podnikajúcou fyzickou osobou, sa považuje za závodný hasičský zbor podľa tohto zákona.

(3) Dobrovoľný verejný požiarny zbor, ktorý bol ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona zriadený v obci, sa považuje za obecný hasičský zbor podľa tohto zákona.

(4) Mestský požiarny zbor hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy zriadený mestským zastupiteľstvom podľa doterajších predpisov sa považuje za Mestský hasičský a záchranný zbor hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy podľa tohto zákona.

§ 75

(1) Osvedčenia o odbornej spôsobilosti a osobitné oprávnenia vydané podľa doterajších predpisov zostávajú v platnosti na dobu, na ktorú boli vydané.

(2) Právnická osoba a podnikajúca fyzická osoba, ktorá vykonáva odbornú prípravu na úseku ochrany pred požiarmi na základe oprávnenia vydaného ministerstvom, je povinná požiadať o vydanie nového oprávnenia najneskôr do jedného roka odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona; inak oprávnenie zaniká.

²⁷⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

²⁸⁾ § 114 a 115 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²⁹⁾ Zákon č. 71/1967 Zb.

§ 76

Technické predpisy,³⁰⁾ ktoré vydalo ministerstvo podľa § 24 ods. 2 a § 24 ods. 5 písm. b) zákona Slovenskej národnej rady č. 126/1985 Zb. o požiarnej ochrane v znení neskorších predpisov, zostávajú v platnosti.

§ 77

(1) V konaniach začatých do dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa postupuje podľa doterajších predpisov.

(2) Veci, ktoré odbory požiarnej ochrany krajských úradov a odbory požiarnej ochrany okresných úradov nevybavili do nadobudnutia účinnosti tohto zákona, vybaví krajské riaditeľstvá a okresné riaditeľstvá.

Záverečné ustanovenia

§ 78

Zrušujú sa:

1. zákon Slovenskej národnej rady č. 126/1985 Zb. o požiarnej ochrane v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 525/1990 Zb., čl. IV zákona Slovenskej národnej rady č. 490/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 48/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 99/1995 Z. z. a čl. VII zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizá-

- cii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
2. § 3 ods. 1 písm. d) a body 16 až 28 prílohy zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
3. vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 66/1995 Z. z. o stredných školách požiarnej ochrany v znení vyhlášky č. 108/1999 Z. z.,
4. vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 82/1996 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona Slovenskej národnej rady o požiarnej ochrane v oblasti prevencie v znení vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 86/1997 Z. z.,
5. vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 83/1996 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona Slovenskej národnej rady o požiarnej ochrane týkajúce sa jednotiek požiarnej ochrany v znení vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 85/1997 Z. z.,
6. vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 175/1996 Z. z., ktorou sa upravujú podrobnosti o hodnostiach, funkčných označeniach a rovnošatách pracovníkov a členov jednotiek požiarnej ochrany.

§ 79

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. apríla 2002.

Rudolf Schuster v. r.

Jozef Migaš v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

³⁰⁾ Napríklad vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 84/1997 Z. z., ktorou sa ustanovujú technické podmienky a požiadavky požiarnej bezpečnosti pri inštalácii a prevádzkovaní palivových spotrebičov, elektrotepelných spotrebičov a zariadení ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komínov a dymovodov, vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 86/1999 Z. z., ktorou sa ustanovujú zásady požiarnej bezpečnosti pri manipulácii a skladovaní horľavých kvapalín, ťažkých vykurovacích olejov a rastlinných a živočíšnych tukov a olejov.